

An aerial photograph of a city harbor, likely Copenhagen, showing a large red circle overlay. The circle contains the text 'NORDHAVN' in large white letters, with 'KULTUR- OG FRITIDSPLAN' in smaller white letters below it. The background shows a dense urban area with buildings, a river, and a large industrial area with a red ship and many colorful shipping containers.

NORDHAVN

KULTUR- OG FRITIDSPLAN

**BYGNINGS
ARV**

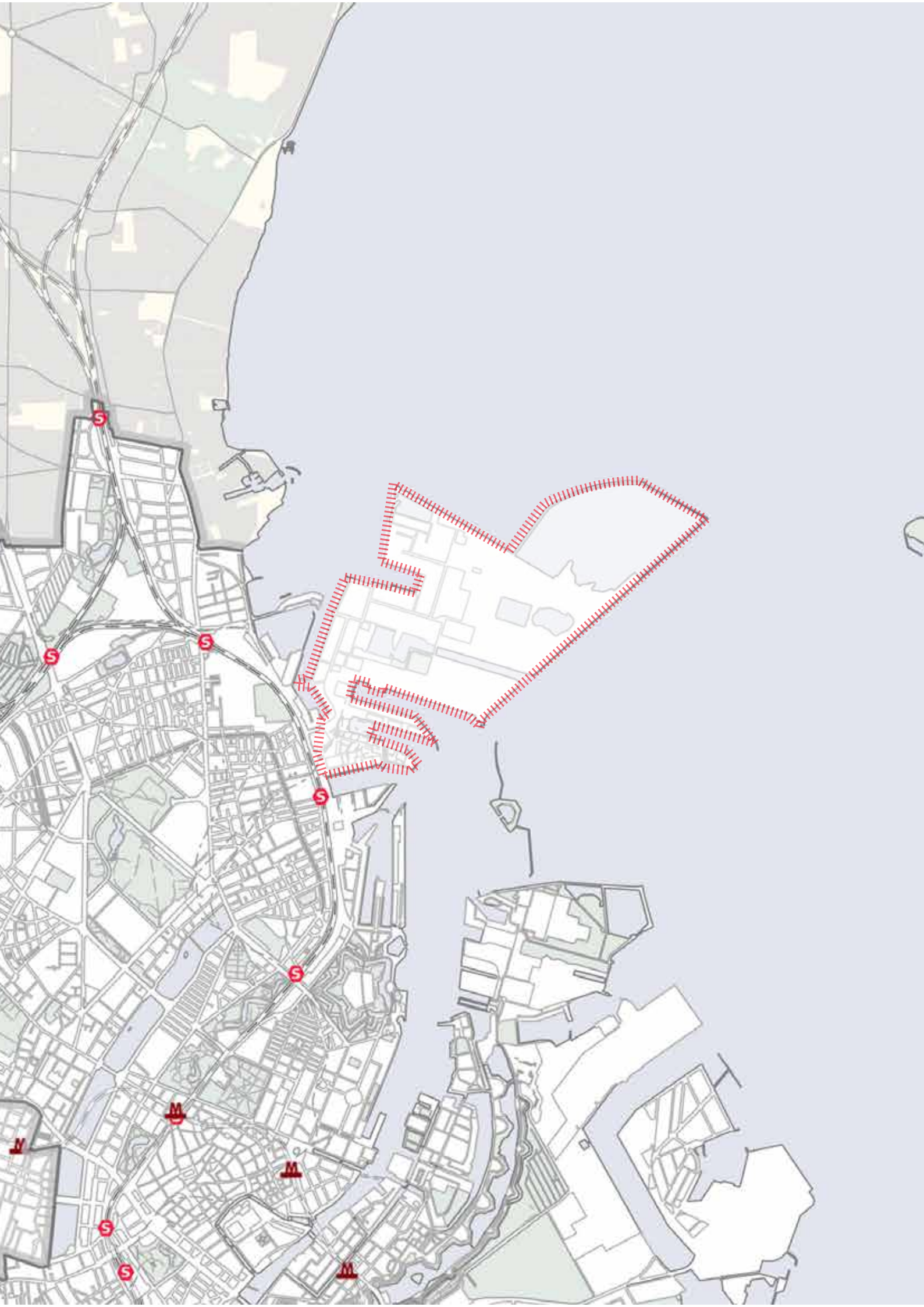
Dansk Bygningsarv
Borgergade 111
DK-1300 København K
+45 33 33 99 10
www.bygningsarv.dk

MLRP

MLRP aps
architecture research & development
Vesterbrogade 95c, 3. sal
1620 København V
+45 2971 0525
www.mlrp.dk

INDEKS

<u>Indledning</u>	5
<u>Nordhavns udvikling</u>	6
<u>Strategi for kultur og fritid</u>	12
<u>Forslag til faciliteter</u>	20
<u>IDÈKATALOG</u>	
<u>Kickstart-projekter</u>	30
<u>Fyrtårnsprojekter</u>	34
<u>Faciliteter langs de grønne tråde</u>	60
<u>Kilder</u>	66

INDLEDNING

Over de næste 40 år skal Nordhavn udvikles som en ny bydel i København og udviklingen i den inderste del af Nordhavn – Århusgadekvarteret – er allerede i fuld gang. Når Nordhavn er fuldt udbygget, vil bydelen rumme ca. 40.000 indbyggere og 40.000 arbejdspladser. Men at bygge en ny bydel kræver ikke kun bygninger, byrum og infrastruktur – det kræver også en social og kulturel infrastruktur, der skaber en levende bydel. Her spiller kultur- og fritidsfaciliteter en afgørende rolle.

Hvis Nordhavn i 2050 med 40.000 indbyggere skal være facilitetsmæssigt på højde med udbuddet i det øvrige København anno 2014, skal ca. 10% af det samlede grundareal benyttes til kultur- og fritidsfunktioner. Med en tæt bydel, rammet ind af vand til alle sider, kan det dækningsniveau kun nås, hvis der tænkes i arealeffektive løsninger med dobbeltudnyttelser og samtænkte funktioner.

Det kræver dog også, at der løbende reserveres grunde til at etablere faciliteter, samt at faciliteter til kultur og fritid tænkes ind fra start i udviklingen af de kommende lokalplaner.

For at kunne udvikle kultur og fritid i takt med Nordhavn, har Kultur- og Fritidsforvaltningen og Lokale og Anlægsfonden indgået et samarbejde, der kan danne afsæt for den løbende udviklingsproces. Kultur- og Fritidsforvaltningen og Lokale og Anlægsfonden har tidligere samarbejdet omkring kultur og fritid i byudviklingen i bl.a. Holmbladsgade og Ørestad, og erfaringerne herfra peger på, at det er afgørende at kultur og fritid tænkes ind tidligt i byudviklingsprocessen.

Kultur- og Fritidsforvaltningen og Lokale og Anlægsfonden har bedt Dansk Bygningsarv og MLRP om at udarbejde et forslag til en kultur- og fritidsplan for Nordhavn, der udgør den første step i den proces.

I det følgende præsenteres Dansk Bygningsarv og MLRP's forslag til kultur- og fritidsplan for Nordhavn. Planen rummer et forslag til en strategi for udvikling og placering af kultur- og fritidsfaciliteter i Nordhavnen, en række fyrtårnsprojekter, samt et idékatalog over faciliteter, som kan placeres i Nordhavn på kort og lang sigt.

Planen er udviklet af Dansk Bygningsarv og MLRP i perioden februar til maj 2015. Processen har været gennemført i tæt dialog med Kultur- og Fritidsforvaltningen og Lokale og Anlægsfonden. I processen har desuden været inddraget repræsentanter for kultur- og fritidslivet, samt et Advisory board.

1

NORDHAVNS UDVIKLING

Københavns Kommune har ca. 580.000 indbyggere og oplever i disse år en fortsat befolkningstilvækst. Befolkningstallet forventes at stige med ca. 100.000 frem til 2025. Nordhavnen skal tage imod en stor del af disse nye københavnere, give dem et godt sted at bo og skabe arbejdspladser, uddannelser og oplevelser til dem.

Nordhavn skal udvikles og udbygges over de næste 40 til 50 år. Fuldt udbygget vil området rumme op til 4 millioner kvadratmeter bygningsareal, der vil huse op mod 40.000 beboere og 40.000 arbejdspladser.

Udviklingen af Nordhavn blev sat i gang med en international idékonkurrence i 2008. Herefter fulgte en udviklingsstrategi for Nordhavn i 2009, en bebyggelsesplan for Indre Nordhavn i 2010, samt lokalplaner for områder i Indre Nordhavn.

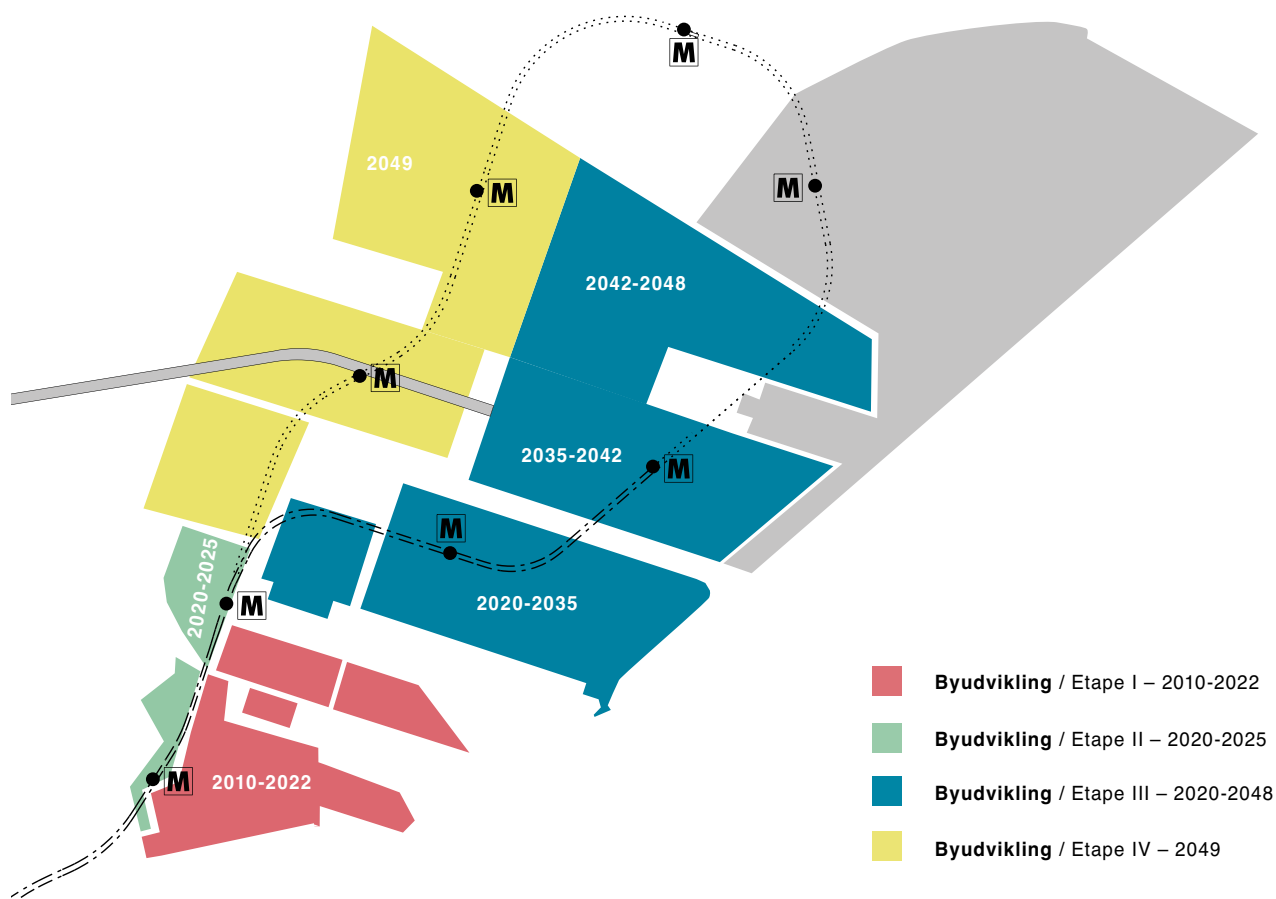
TIDSLINJE

▶ 2005	Principaftale om byudvikling i Nordhavnen
▶ 2007	Lov om byudvikling af Nordhavn vedtaget
▶ 2008 – 2009	Åben, international idékonkurrence om fremtidens bæredygtige by.
▶ 2009	Udviklingsstrategi for Nordhavn
▶ 2010	Bebyggelsesplan for Indre Nordhavn (Århusgadekvarteret, Trælstholmen og Sundmolen)
▶ 2011	Lokalplanen for Århusgadekvarteret vedtaget i Borgerrepræsentationen
▶ 2012	Salg af grunde og realisering af infrastruktur, byrum og bygninger i Indre Nordhavn
▶ 2013	Lokalplan for Trælstholmen vedtaget i Borgerrepræsentationen
▶ 2014	Lokalplanforslag for Sundmolen
▶ 2015	De første beboere flytter ind i Indre Nordhavn i Århusgadekvarteret
▶ 2019	Nordhavnslinjen åbnes med to metrostationer i Indre Nordhavn, Nordhavn Station og Orientkaj
▶ 2020	Forventet flytning af eksisterende containerterminal fra Levantkaj
▶ 2020	Forventet opstart på byudvikling af 2. og 3. etape
▶ 2049	Forventet opstart på byudvikling af 4. etape

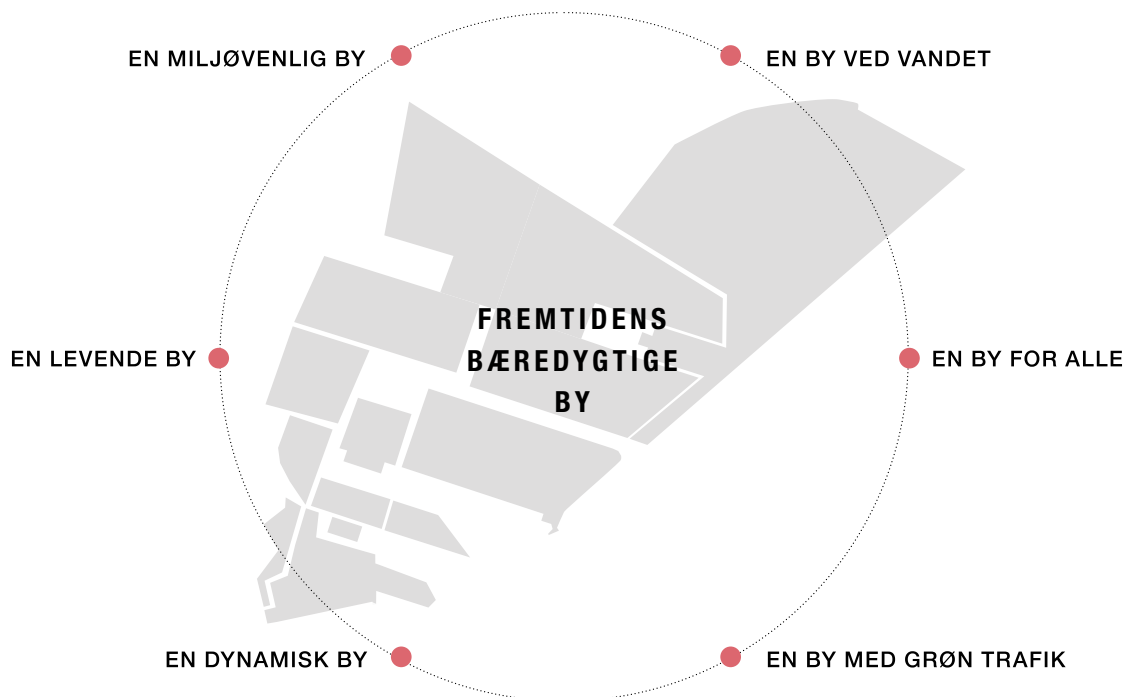
FREMTIDENS BÆREDYGTIGE BYDEL

Den overordnede vision fra udviklingsstrategien fra 2009 er, at Nordhavn skal være fremtidens bæredygtige bydel - værdiskabende, med social diversitet og miljømæssig ansvarlighed.

Etableringen af kultur- og fritidsfaciliteter i Nordhavn skal ses i forlængelse af udviklingsstrategien – som et bidrag til at gøre bydelen til en levende, dynamisk by for alle.

Nordhavns udvikling i etaper

EN MILJØVENLIG BY

Nordhavnen skal styrke Københavns identitet som miljømetropol. Vedvarende energi, nye energiformer, optimal ressourceudnyttelse og miljøvenlige transportformer skal alt sammen være med til at gøre Nordhavnen til en foregangsby for bæredygtig byudvikling og miljørigtigt byggeri.

EN LEVENDE BY

Nordhavnen skal ånde af liv. Her skal være et alsidigt byliv med mange forskellige slags aktiviteter og et bredt udbud af butikker, kultur og idræt. Byrummene, naturen og ikke mindst vandet skal invitere til oplevelser, begejstring og udfoldelse for alle.

EN BY FOR ALLE

Der skal være plads til alle i Nordhavnen. Derfor skal der opføres varierede boligtyper, ligesom byens funktioner blandes og integreres. Nordhavnen skal være en imødekommende by, og derfor bliver dialogen med borgere og brugere et centralt aspekt i udviklingen af bydelen.

EN BY VED VANDET

Nordhavnen er københavnernes nye adgang til vandet, og alle skal have muligheden for at nyde vandet. Boliger, caféer og butikker skal knyttes direkte til vandet, ligesom vandet skal kunne opleves og bruges overalt i byen. Havnefronter, kajarealer og kyststrækninger skal derfor være offentligt tilgængelige.

EN DYNAMISK BY

Nordhavnen skal være en dynamisk bydel med miljøer, der inspirerer til nye initiativer. Her skal være et rigt udvalg af institutioner, indkøbssteder og oplevelser, som skaber fundamentet for nye arbejdspladser og initiativer. Nordhavnen vil på den måde være med til at styrke København som markant, international vidensby.

EN BY MED GRØN TRAFIK

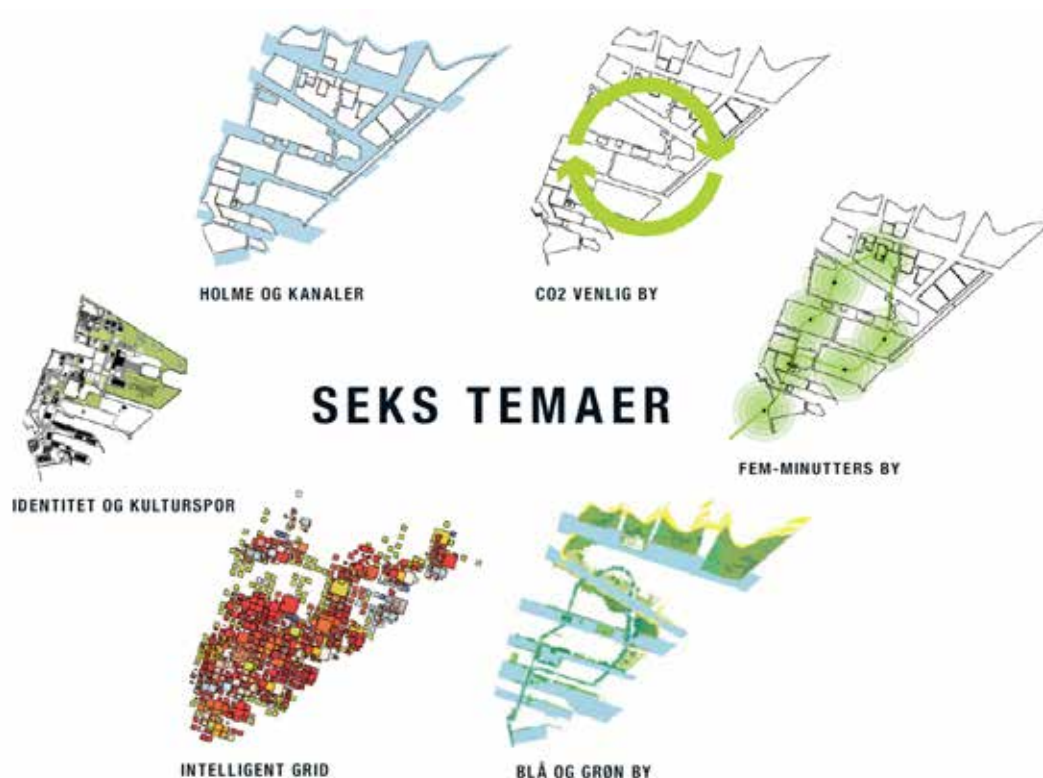
I Nordhavnen satses der på bæredygtige trafikløsninger. Det naturlige valg skal være at benytte cyklen, den kollektive trafik eller at bevæge sig til fods, frem for at tage bilen.

Kilde: By & Havn, Visionen for Nordhavn

UDVIKLINGSSTRATEGIEN

Udviklingsstrategien fra 2009 er bygget op omkring seks temaer, som udgør de mest centrale aspekter i udviklingen af Nordhavnen. De seks temaer matcher de seks overskrifter i visionen og danner tilsammen en både robust og fleksibel ramme for den fremtidige byudvikling.

De 6 temaer udgør kernen i udviklingsstrategien, der har været udgangspunktet for fastlæggelse af eksakte principper på strukturelt niveau samt detaljering af den konkrete bebyggelsesplan for de første etaper i Indre Nordhavn.

Kilde: By & Havn, Udviklingsstrategi 2009

FØRSTE ETAPE – INDRE NORDHAVN

Indre Nordhavn udgør i alt ca. 34 ha, 870.000 etagemeter, og består af Århusgadekvarteret, Sundmolen, Trælastholmen samt Levantkaj Vest og en del af det endnu ikke lokalplanlagte område på det øvrige Levantkaj. Udbygningen af Indre Nordhavn blev påbegyndt med vedtagelse af Lokalplan for Århusgadekvarteret i 2011 og efterfølgende lokalplan for Trælastholmen og Sundmolen. De fleste byggeretter i Århusgadekvarteret er på nuværende tidspunkt solgt, og bygninger og byrum er under etablering. Planen for Århusgadekvarteret i tager udgangspunkt i følgende værdier:

- ▶ Fortolkning af havnens eksisterende bygninger og anlæg, som skaber identitet
- ▶ Egenart skabt af kontraster
- ▶ En levende by med aktiviteter ved vandet
- ▶ Varieret sammensætning af forskellige bygningsstørrelser og bygningstyper
- ▶ Grønt bykvarter med byhaver og grønne tage
- ▶ Tæt og blandet by med kompakt og forskudt bebyggelse
- ▶ Varieret udbud af byrum til ophold og aktivitet
- ▶ Grøn trafik, der tilgodeser bløde trafikanter

I Århusgadekvarteret, som er den første del af Nordhavn, der byudvikles, forventes det, at der frem mod 2020 vil være ca. 3.300 indbyggere og 4.900 arbejdspladser (Baseret på By og Havns fremskrivninger pr. maj 2015). Indre Nordhavn bliver fra 2019 forbundet med en ny metrolinje, Nordhavnslinjen, med to stationer i Indre Nordhavn: Nordhavn og Orientkaj metrostationer.

2

STRATEGI FOR KULTUR OG FRITID

Denne udviklingsplan bygger oven på de allerede eksisterende visioner, strategier og planer for Nordhavn.

Gennem en række møder, interviews og workshops med interessenter inden for kultur- og fritidsområdet er der blevet afdækket en række tendenser og behov, der har bidraget til at udvikle en vision, en række principper, samt en række forslag til faciliteter. I gennem processen har et advisory board bidraget med ideudvikling og kvalificering af planens indhold.

Kultur- og fritidsplanen bygger på en vision om, at kultur- og fritidsfaciliteter skal understøtte og styrke udviklingen af Nordhavn til en levende, dynamisk og bæredygtig bydel – for alle. Nordhavn har nogle helt særlige kvaliteter, som den samlede udviklingsstrategi for Nordhavn også bygger på – nærheden til vandet og den grønne infrastruktur med metro, cykel og vandtransport som de bærende transportformer. Den nye bydel udvikles i samspil med det eksisterende kulturmiljø fra tiden som aktivt havneområde med bevaring og genanvendelse af karakteristiske bygninger og markører.

Det skal ske ved et dobbelt fokus på kultur og fritid som:

► **DRIVER FOR BYLIV I BYDELEN**

Kultur- og fritidsfaciliteter skal understøtte det gode, levende hverdagsliv for bydelens beboere. Etablering af kultur- og fritidsfaciliteter skal støtte op om udviklingen af Nordhavn til en bydel, hvor det er godt at bo og arbejde for alle. Faciliteter til kultur og fritid skal være med til at skabe et levende og dynamisk nærmiljø, hvor man mødes og oplever at være del af et kvarter. Faciliteterne skal etableres i takt med at etaperne udbygges, så man skaber kvartererne ét for ét i tråd med den etapevise udvikling, som sker i Nordhavn.

► **PROFILERE NORDHAVN, TILTRÆKKE BESØGENDE OG MODNE BYUDVIKLINGEN**

Profilerede kultur- og fritidsfaciliteter skal etableres på udvalgte steder og være med til at sætte Nordhavn på landkortet, tiltrække besøgende til Nordhavn og gøre Nordhavn til en destination, man besøger fra resten af København og regionen. Særligt profilerede kultur- og fritidsfaciliteter kan fungere som dynamoer for udvikling af Nordhavn og placeres som åbningstræk, der kan modne områder, som står foran en byudvikling.

PRINCIPPER FOR KULTUR OG FRITID

Udviklingen af kultur- og fritidsfaciliteter må forholde sig til de forskellige udviklingsstadier, områderne i Nordhavn befinder sig i – fra Århusgadekvarteret, hvor der er lavet lokalplan, en del byggeretter er solgt og etableringen af byrum og bygninger godt i gang til de yderste områder, hvor udviklingsplanen sætter en retning, men mulighederne og bebyggelserne stadig står åbne.

Samtidig er der en række praktiske og logistiske forhold, der er med til at fastsætte muligheder og tidsramme for udvikling af de enkelte områder – så som metrobyggeriet (forventet 1919-20), flytning af containerterminal (forventet ca. 2020), etablering af Nordhavnsvej, mm. Det afspejler også det lange tidsperspektiv, som Nordhavn udvikles i. De første beboere flytter ind i 2015, mens tidshorizonten på hele Nordhavns udbygning er 2050.

Det betyder, at en plan for kultur og fritid både må kunne rumme de aktuelle behov og tendenser og samtidig kunne rumme den uforudsigelige fremtid. Det kræver både handling nu og her – og retning og fleksibilitet på lang sigt, så der er plads til at invitere det ind, man ikke kan planlægge for.

Nordhavn bliver på en gang sin egen bydel, både i kraft af sin størrelse og sin særlige karakter, og samtidig er den koblet til de tilstødende områder på Østerbro og resten af København. Udviklingen af kultur- og fritidsfaciliteter må have det dobbelte sigte for øje – det lokale og det regionale.

Udviklingen af kultur- og fritidsfaciliteter sker hele tiden i et konstruktivt modsætningsforhold mellem på kort og på langt sigt, mellem det specifikke og det fleksible, mellem faciliteter til det lokale og det regionale og på forskellige lokaliteter med forskellige greb.

Til grund for udviklingen og prioriteringen af kultur- og fritidsfaciliteter ligger 6 principper, som både har været grundlag for udviklingen af projektideer, samt kan være rammesættende for den fremtidige udvikling af kultur- og fritidsfaciliteter i Nordhavn.

De seks principper er:

1

BYG VIDERE PÅ POTENTIALT

Kultur- og fritidsfaciliteter skal bygge videre på Nordhavns særlige karakter og potentialer – havet, havnen, det maritime, det upolerede og rå. Med vand på tre sider, byder Nordhavn på unikke muligheder for at lave aktiviteter på vand og koble land og vand.

2

TILFØJ NY IDENTITET OG KARAKTER

Nye faciliteter og aktiviteter, der tilføjer ny identitet og karakter til bydelen, skal være med til at understøtte Nordhavns transformation fra havneområde til en ny, levende og bæredygtig bydel.

3

KONCENTRER OG SPRED

Kultur- og fritidsfaciliteter skal både koncentreres og spredes for på en gang at skabe det nære hverdagsliv og de regionale besøgsmaal. Koncentrer aktiviteter på udvalgte steder og samlokalisér aktiviteter, så arealet udnyttes optimalt, og der skabes synergi – men spred også mindre nedslag rundt om i bydelen til det nære hverdagsliv.

4

KOMBINER FUNKTIONER TIL HELE ÅRET

Tænk ud over kultur og fritid – også uddannelse, institutioner, erhverv, sundhed, boliger, m.m. og kobl med de institutioner, som i forvejen skal være i bydelen, f.eks. skoler og institutioner. Skab plads til både det foreningsbårne og det kommercielle, det organiserede og selvorganiserede. Tænk i funktioner til hele året, alle årstider, hele dagen.

5

SKAB SYNLIGE OG INVITERENDE FACILITETER

En levende by kræver, at man kan se, at der sker noget – også når det er vinter, blæser eller regner. Skab synlige, tilgængelige og inviterende faciliteter. Inviter brugerne ind og skab transparens mellem overgange. Træk uderummet ind og funktionerne ud.

6

KICKSTART MED KULTUR OG FRITID

Brug midlertidige placeringer af kultur- og fritidsfaciliteter til at kickstarte udviklingen af Nordhavn som levende bydel fra dag ét. Midlertidige faciliteter og aktiviteter kan være åbningstræk, der modner områder, som står foran byudvikling, og kan senere flyttes til andre placeringer.

ETAPEVIS UDVIKLING

Placeringen af kultur- og fritidsfaciliteter skal bygge videre på udviklingsstrategien for Nordhavn, som vægter, at Nordhavn er en tæt by med korte afstande og hvor størstedelen af transport sker på cykel eller med kollektiv trafik.

I udviklingsstrategien og i By og Havns etapeplan for udviklingen af Nordhavn er defineret en række zoner og etaper. Med dem som afsæt kan peges på muligheder for placering af kultur- og fritidsfaciliteter.

På den korte sigt, i indre Nordhavn, er udpegningen og efterfølgende eksempelforslag til faciliteter defineret af, at der i dette område er udarbejdet lokalplaner, solgt byggeretter, og at realiseringen af bygninger og byrum er i gang.

I de ydre dele af Nordhavn, der ikke er lokalplanlagt, kan eksempelforslagene til faciliteter og udpegningen af mulige placeringer bidrage med muligheder og perspektiver, som kan tages med ind i fremtidig lokalplanlægning.

ZONER TIL PLACERING AF FACILITETER

1 ÅRHUSGADEKVARTERET

Levende bydel med det samme Århusgadekvarteret er det første kvarter, der udbygges i Nordhavn. Området er karakteriseret ved en del eksisterende bygninger, herunder de markante siloer, tæt, lav bebyggelse, samt etablering af handsgaden Århusgade og de første rekreative områder ved den sydvendte, promenade langs Sandkaj og Siloplads.

TID: Der er vedtaget lokalplan, en del byggeretter er solgt, og byrum og bygninger er underopførelse. De første beboere flytter ind i 2015.

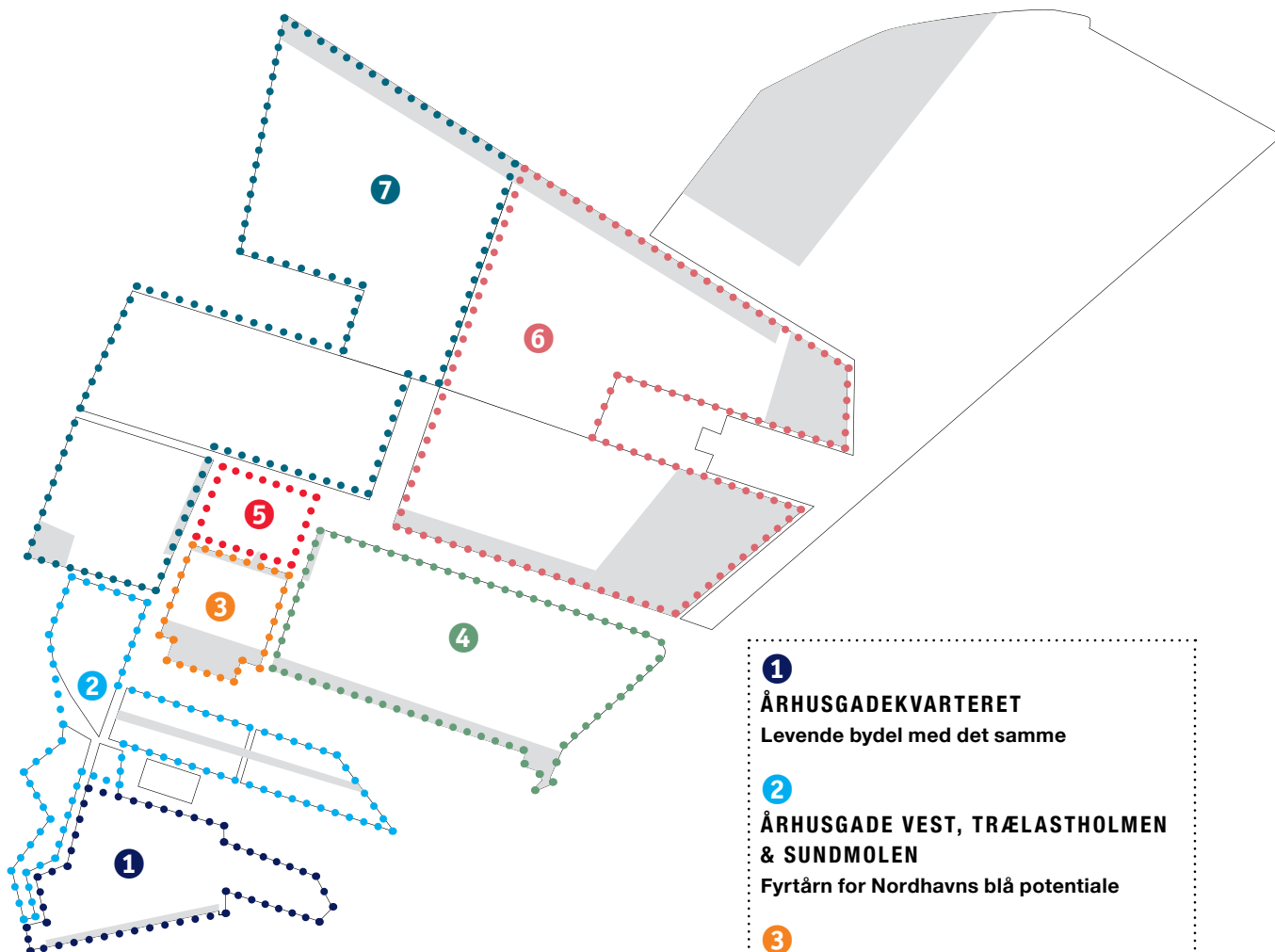
FOKUS: Etablering af mindre faciliteter, der understøtter byliv og oplevelsen af at bo i et kvarter, til trods for den fortsatte byggeaktivitet i de tilstødende områder, samt faciliteter der er med til at profilere Nordhavn.

HANDLING: Få muligheder for handling. Enkelt tilbageværende byggeret med mulighed for kultur- og fritidsfunktioner. Projektering inden for 1 år.

2 ÅRHUSGADE VEST, TRÆLASTHOLMEN OG SUNDMOLEN

Sundmolen, Århusgade Vest og Trælastholmen er de næste områder af Nordhavn, der udbygges. Langs Trælastholmen løber hovedfærdselsåren med det grønne loop og metroen, som fra Nordhavn station bliver til en højbane. Mellem Sundmolen og den nye Kronløbsø ligger det afskærmede Lommevand, som kan bruges til vandaktiviteter.

TID: Lokalplaner er godkendt/under udarbejdelse. Metrobyggeriet, som indvies i 2019, sætter den tidsmæssige ramme for udbygningen af området.

1

ÅRHUSGADEKVARTERET

Levende bydel med det samme

2

ÅRHUSGADE VEST, TRÆLASTHOLMEN & SUNDMOLEN

Fyrtårn for Nordhavns blå potentiale

3

LAVANTKAJ VEST

Første skridt i det grønne Nordhavn

4

LAVANTKAJ

Havneatmosfære med plads til nyt

5

SKUDEHAVNEN

Det rolige vand

6

YDRE HOLME

Det grønne

7

ETAPE 4

Nordhavnstunnel og metro

FOKUS: Faciliteter, der udnytter mulighederne i det afskærmede vand i Lommevandet, samt faciliteter, der udnytter byrummet langs det grønne loop, og tilføjer lag, der gør loopet aktivt. Nærhed til metro gør det oplagt til placering af egentlige fyrtårnsprojekter.

HANDLING: Projektering bør igangsættes inden for 1-3 år.

3 LEVANTKAJ VEST

Første skridt i det grønne Nordhavn – for børn og unge

En selvstændig holm, hvor den nordlige del vil bestå af ny bebyggelse og et større grønt område i form af en bypark, mens den sydlige del består af et grønt parkbånd, der løber langs Levantkajens sydside og det nye skolebyggeri, Copenhagen International School. De grønne arealer er også friarealer til skolen.

TID: Lokalplan er vedtaget i 2013. Udbygning forventes igangsat i 2017. Den internationale skole forventes klar i 2017.

FOKUS: Udnyt de faciliteter, f.eks. boldbaner og idrætshal, der allerede etableres som del af den internationale skole og kobl dem med andre funktioner og faciliteter til kultur og fritid. Udnyt de første større grønne områder, som kommer i Nordhavn. Tænk i faciliteter, som supplerer skolens tilbud til børn og unge og fastholder dem i Nordhavn.

HANDLING: Projektering bør igangsættes inden for 1-3 år.

4 LEVANTKAJ

Det øvrige Levantkaj er i dag hjemsted for containerterminalen. Området er karakteriseret ved store asfaltflader og de mange containere styrker havneatmosfæren.

TID: Byudvikling af Levantkaj kan først igangsættes, når Containerterminalen flyttes til den yderst holm på Nordhavn. Det forventes at ske omkring 2020.

FOKUS: Levantkaj er næste fase af byudviklingen i Nordhavn. Områdets udvikling står dog stadig åben – der er ikke lavet bebyggelsesplan og lokalplan – og med få eksisterende bygninger og de store, åbne flader er det oplagt at lave nye, identitetsskabende tiltag. Samtidig er der en særlig stemning og atmosfære i containerterminalen med sin evige foranderlighed og råhed, som kan videreføres og genfortolkes i en fremtidig funktion.

HANDLING: Projekteres inden for 3-5 år, hvis konkrete forslag til kultur og fritidsfaciliteter skal indarbejdes i de kommende bebyggelsesplaner og lokalplaner.

5 SKUDEHAVNEN

Det rolige vand

Skudehavnen er et indelukket vandrum, som giver gode betingelser for vandaktiviteter. Området er karakteriseret ved erhvervs- og lagerbebyggelser og den vilde havnenatur spreder sig langs kanterne. I lokalplanen for Levantkaj er der på den sydlige kaj planlagt et grønt område.

TID: Skudehavnen ligger som et samlingspunkt mellem forskellige faser i Nordhavns udvikling. Fra Levantkaj Vest, der igangsættes i den nærmeste fremtid, til etape 3 og 4. Videreførelsen af metrolinjen med yderligere stationer i Nordhavn kommer til at sætte ramme for udviklingen af den vestlige del af Skudehavnen, mens den østlige del ligger nær de kommende byudviklingsområder.

FOKUS: Skudehavnen er afskærmet på alle fire sider, og derfor er det oplagt at lave vandaktiviteter som badning og svømning. Samtidig er der mulighed for at koble det op på det grønne loop, der løber langs hele Skudehavnen og binder Levantkaj og de ydre holme sammen.

HANDLING: 5-10 år. Kan påbegyndes i forlængelse af Levantkaj og som første skridt på den efterfølgende etape. Fokus på at indarbejde i udarbejdelse af kommende bebyggelsesplan og lokalplan.

6 YDRE HOLME

Det grønne

Retningen for udviklingen af de ydre holme er sat i udviklingsstrategien for Nordhavn, men er ikke detaljeret yderligere. Generelt bliver de grønne områder større i denne del af Nordhavn og yderst etableres et større grønt område som afskærmning af den nye containerterminal. Her findes også områder med mere naturmæssig karakter og rå havnenatur.

TID: Tidshorisont for igangsættelse af byudvikling usikker, afhænger af kommende kommuneplan og det samlede tempo for byudviklingen i området.

FOKUS: De grønne områder udgør et potentiale – også den mere rå havnatur. Må de-

taljeres nærmere i forhold til aktuelle behov og tendenser i takt med, at der åbnes op for byudvikling i Nordhavn.

HANDLING: Langsigtet plan med 10-20 årigt sigte. Der kan evt. placeres midlertidige funktioner eller faciliteter med midlertidig placering i takt med at området tilgængeliggøres.

7 ETAPE 4

Nordhavnstunnel og metro

Retningen for udvikling er sat i udviklingsstrategien for Nordhavn, men er ikke detaljeret yderligere. Etape 4 er den sidste af de områder, der byudvikles i Nordhavn og vil i mange år frem være præget af byggeaktivitet i forbindelse med anlæg af metrostationer og Nordhavnstunnel.

TID: Tidshorisont for igangsættelse af byudvikling usikker, afhænger af det samlede tempo for byudviklingen i Nordhavn.

FOKUS: Må detaljeres nærmere i forhold til aktuelle behov og tendenser i takt med, at der åbnes op for byudvikling i området.

HANDLING: Langsigtet plan med 20-30 årigt sigte. Der kan evt. placeres midlertidige funktioner eller faciliteter med midlertidig placering i takt med at området tilgængeliggøres.

3

FORSLAG TIL FACILITETER

Nordhavn bliver på en gang sin egen bydel, både i kraft af sin størrelse og sin særlige Karakter. Nordhavn er desuden koblet til de tilstødende områder på Østerbro og en del af resten af København. Udviklingen af kultur- og fritidsfaciliteter må have det dobbelte sigte for øje – det lokale og det mere regionale.

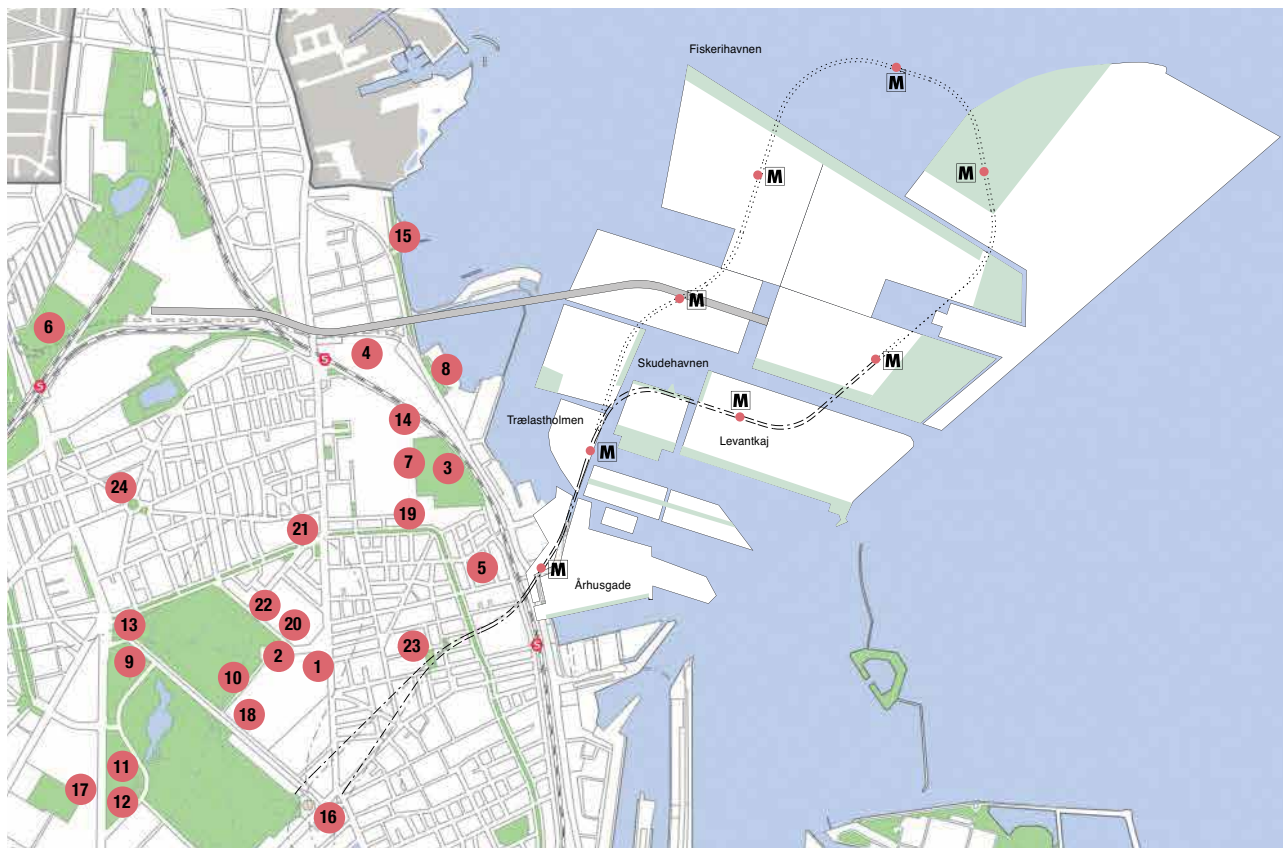
Kultur- og fritidsfaciliteter skal på en gang understøtte det gode, levende hverdagsliv for bydelens beboere, være med til at profilere Nordhavn og gøre Nordhavn til et sted, man besøger fra resten af København og regionen.

Skal niveauet for areal til kultur- og fritidsfunktioner følge det gennemsnitlige niveau for København, vil en traditionel dækning mht. faciliteter i det samlede Nordhavn i 2050 tælle 3-5 idrætshaller, 1-2 svømmehaller, 10- 20 boldbaner, ca. 10 yderligere faciliteter til idrætsaktiviteter, 1-2 integrerede kulturhuse med bibliotek og borgerservice, samt yderligere 2-3 faciliteter til kulturaktiviteter som musik, dans eller klubfaciliteter.

Der er allerede truffet beslutning om, at der skal etableres en fodboldbane ved den kommende internationale skole i Nordhavn, og i forbindelse med den kommende folkeskole vil det blive etableret halfaciliteter til idræt. Desuden etableres et udendørs idrætsanlæg til crossfitt og løb på toppen af et parkeringshus i Århusgadekvarteret.

De efterfølgende forslag til faciliteter i denne plan skal ses som indspil i dette grunddække af faciliteter. Faciliteterne i Nordhavn skal dog følge den profil og de principper for samtænkning, der er skitseret ovenfor – hvorfor den endelige kombination af faciliteter kan ende med at se anderledes ud.

Med udgangspunkt i principperne om at koncentrere og sprede, samt at kombinere funktioner til hele året, er det desuden vigtigt, at den endelige konkretisering af ideerne, der er skitseret på et overordnet konceptuelt plan, holder fokus på, at faciliteterne kombineres med andre offentlige såvel som private funktioner.

FACILITETER I NÆROMRÅDET

Nordhavn støder op til Østerbro og bydelens tilbud og aktiviteter. Kultur- og fritidsfaciliteterne på Østerbro er dog primært koncentreret omkring Fælledparken og Svanemøllen station, mens der er færre tilbud i den del af Østerbro, der støder direkte op til Nordhavn. Østerbros faciliteter er ikke dækkende for en ny bydel som Nordhavn, og det må også formodes, at en del borgere fra de områder, der ligger tæt på Nordhavn, og hvor der er længere mellem faciliteterne, også vil benytte og orientere sig mod Nordhavns faciliteter, når de er etableret.

1. Øbrohallens svømmehal	13. Fælled Klubhuset
2. Idrætshuset & Østerbro Stadion	14. B93 tennisbaner og hal
3. Svanemølleanlæggets boldbaner	15. Svanemøllen strand
4. Svanemøllehallen	16. Remisen (badminton baner)
5. Østerbrohuset	17. Frederik IX hallen
6. Ryparkens idrætsanlæg	18. Parken
7. Østre Skøjtehal	19. Østre gasværk
8. Roklubber	20. Krudttønden
9. Dansepladsen	21. Øbro jagtvej bibliotek
10. Trafiklegepladsen	22. Republique
11. Fælledparkens soppesø	23. KW3
12. Fælledparkens skateranlæg	24. ØsterGro

TENDENSER

Udviklingsplanen for kultur- og fritidsfaciliteter i Nordhavn skal på en gang svare på aktuelle behov og tendenser og samtidig kunne rumme det lange udviklingsperspektiv, herunder de tendenser, der former kultur- og fritidslivet.

Generelt er der en stigning i antallet af danskere, der dyrker idræt og motion. Der er dog stor forskel på, hvordan børn og voksne er aktive. Mens børn og især de yngre børn i høj grad dyrker idræt i foreningsregi, er der blandt de voksne idrætsudøvere en tydelig tendens til, at den selvorganiserede idræt vinder frem – **løb** er således den mest populære sportsgren, efterfulgt af **fitness** og **vandring**. For børn op til 15 år er de mest populære sportsgrene **fodbold, svømning og gymnastik**, som alle er kendetegnet ved at foregå i foreningsregi. Foreningsidræt er dog mest udbredt blandt de yngste børn, mens selvorganiseret idræt og aktiviteter i private/kommercielle regi i højere grad tiltrækker de lidt ældre børn og unge. At den selvorganiserede sport er populær ses også på, at voksne er mindre tiltrukket af traditionelle faciliteter – udover fitnesscentre – men derimod af det offentlige rum, gader og pladser samt den nære natur (Danskernes sports- og motionsvaner, 2011).

På kulturområdet ser man en tendens til at samle kulturens faciliteter under et tag eller på et sted - f.eks. biblioteket, kulturhuset, og gerne sammen med andre faciliteter. Målet er ikke, at alle kulturtilbud skal være for alle – men at skabe synergi mellem forskellige institutioner og faciliteter og bruge dem til at generere byliv og mødesteder. Samtidig ses fra flere steder i samfundet en tendens hen i mod samskabelse – det gælder også på kulturområdet, hvor tendensen går mod at skabe kulturen med borgeren og ikke kun for borgeren. Hvor man arbejder sammen på tværs af borgere og kommune, og hvor borgerne selv tager del i planlægningen, udformningen og driften af nye initiativer og gør det ud fra egne ønsker og behov.

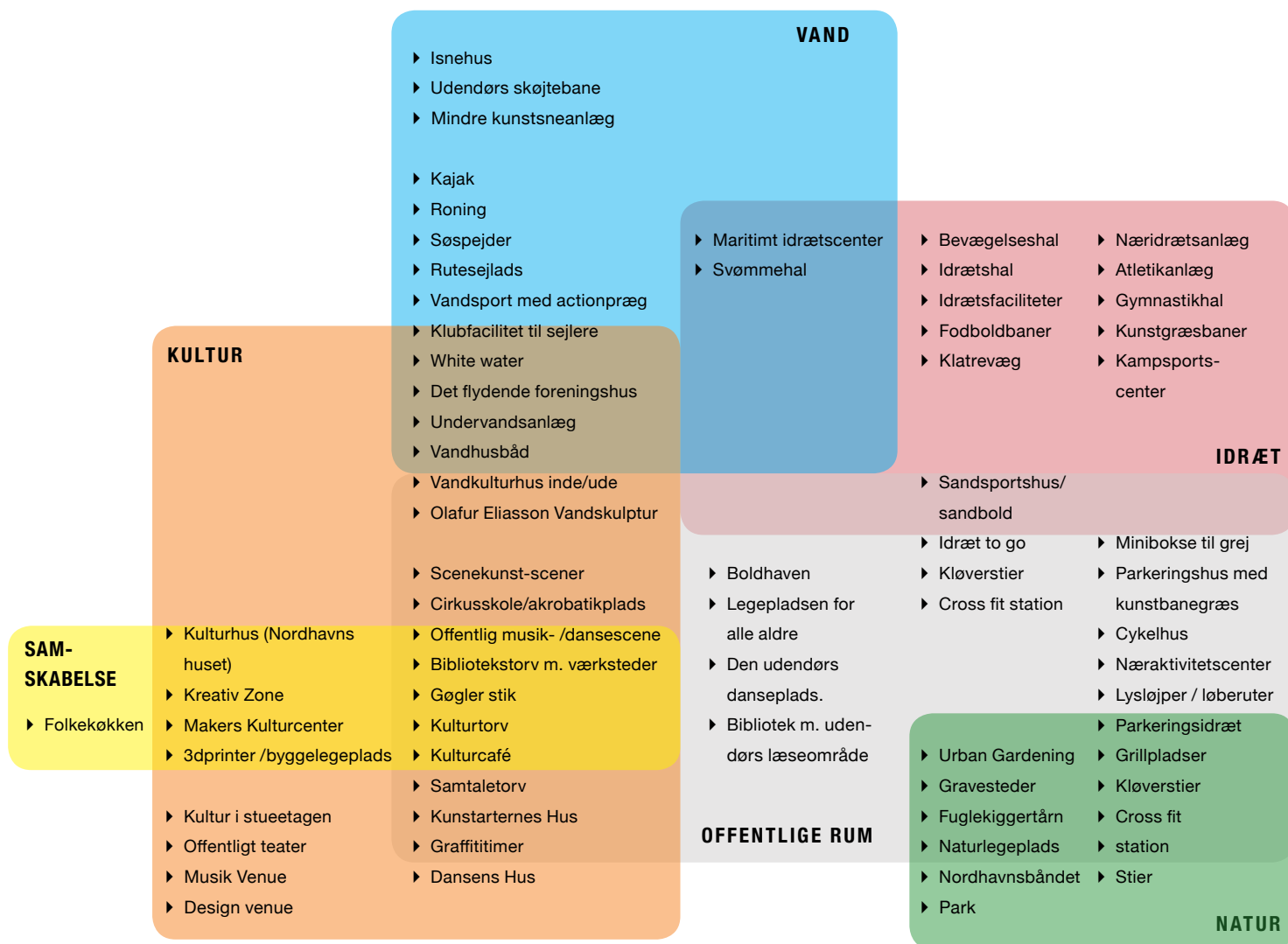
IDÉER

Interview og workshops med interessenter inden for kultur- og fritidsområdet og Advisory board har bidraget til at pege på tendenser og behov – samt udvikle visioner og en række konkrete ideer til faciliteter, der kan bidrage til et rigt kulturliv i Nordhavn.

Det har resulteret i en stor mængde ideer til faciliteter og aktiviteter i Nordhavn – samlet i et idémap, som både rummer ”grundlæggende” faciliteter og faciliteter med en særlig profil. Ideerne i idémappet er blevet kategoriseret inden for 6 temaer, som tilsammen griber Nordhavns særlige karakter:

- ▶ nærheden til **vandet**
- ▶ det grønne i **naturen**
- ▶ det grundlæggende behov for faciliteter til **idræt og kultur**
- ▶ aktuelle tendenser indenfor idræt og kultur som **samskabelse**
- ▶ brugen af det **offentlige rum** til aktivitet og idræt.

Visionen og principperne har fungeret som et filter til at prioritere og koble ideer i nye projekter, som lever op til de 6 principper om at bygge videre på potentialet, tilføje ny identitet, koncentrere og sprede faciliteter, kombinere funktioner, skabe synlige og inviterende faciliteter og bruge kultur- og fritidsfaciliteter til at kickstarte Nordhavn som levende by.

FRA IDÉER TIL FYRTÅRNE

Med visionen om, at kultur- og fritidsfaciliteter på en gang skal understøtte det gode, levende hverdagsliv for bydelens beboere, være med til at profilere Nordhavn og gøre Nordhavn til et sted, man besøger fra resten af København, er der i processen med planen udviklet bud på 4 kickstart-projekter, 5 fyrtårnsprojekter og en række mindre nedslag, der kan fungere som afsæt for egentlig projektering.

Nogle faciliteter er unikke, mens andre kan gentages flere steder i Nordhavn. Projekterne bygger videre på de grundlæggende faciliteter, som der skal være i Nordhavn.

- ▶ **Kickstart-projekter:** Fire kickstart-projekter er katalysator for udviklingen af Nordhavn som levende bydel og kan være med til at sætte Nordhavn på det Københavnske landkort. Fælles for kickstart-projekterne er, at de etablerer en kultur- og fritidsfacilitet på en midlertidig placering. Med kickstarter projekterne modnes brugen af Nordhavn med aktiviteter og faciliteter, der senere kan flyttes til andre lokaliteter i Nordhavn.
- ▶ **Fyrtårnsprojekter:** Fem fyrtårnsprojekter - Havkulturhuset, Skudebadet, Frihallen, Kultur & Fritidstorvet og De grønne tråde - er spydspidser for kultur og fritid i Nordhavn. Projekterne skal på en gang være driver for byliv og kan være med til at profilere Nordhavn, tiltrække besøgende og modne byudviklingen. Fyrtårnsprojekterne sætter på hver deres måde Nordhavns særlige karakter og kvaliteter på spidsen i nytænkende kultur- og fritidsfaciliteter, der kombinerer funktioner på nye måder, så der skabes aktivitet hele året og hele dagen, inde og ude.
- ▶ **Faciliteter langs de grønne tråde:** Grønne sløjfer af stier, omveje, faciliteter og lommer til ophold kobler sig op på det centrale grønne loop og giver mulighed for aktivitet i det offentlige rum. Samtidig binder de grønne tråde mere enkeltstående og specifikke faciliteter, der har en mere specifik brug og målgruppe, sammen. De grønne tråde griber både fat i tendensen til at dyrke idræt og bevægelse selvorganiseret og i parker, gader og grønne områder og skaber samtidig byliv, synlighed og møder mellem forskellige brugere.

De enkelte projekter foldes ud i idékataloget efterfølgende.

HAVKULTURHUSET

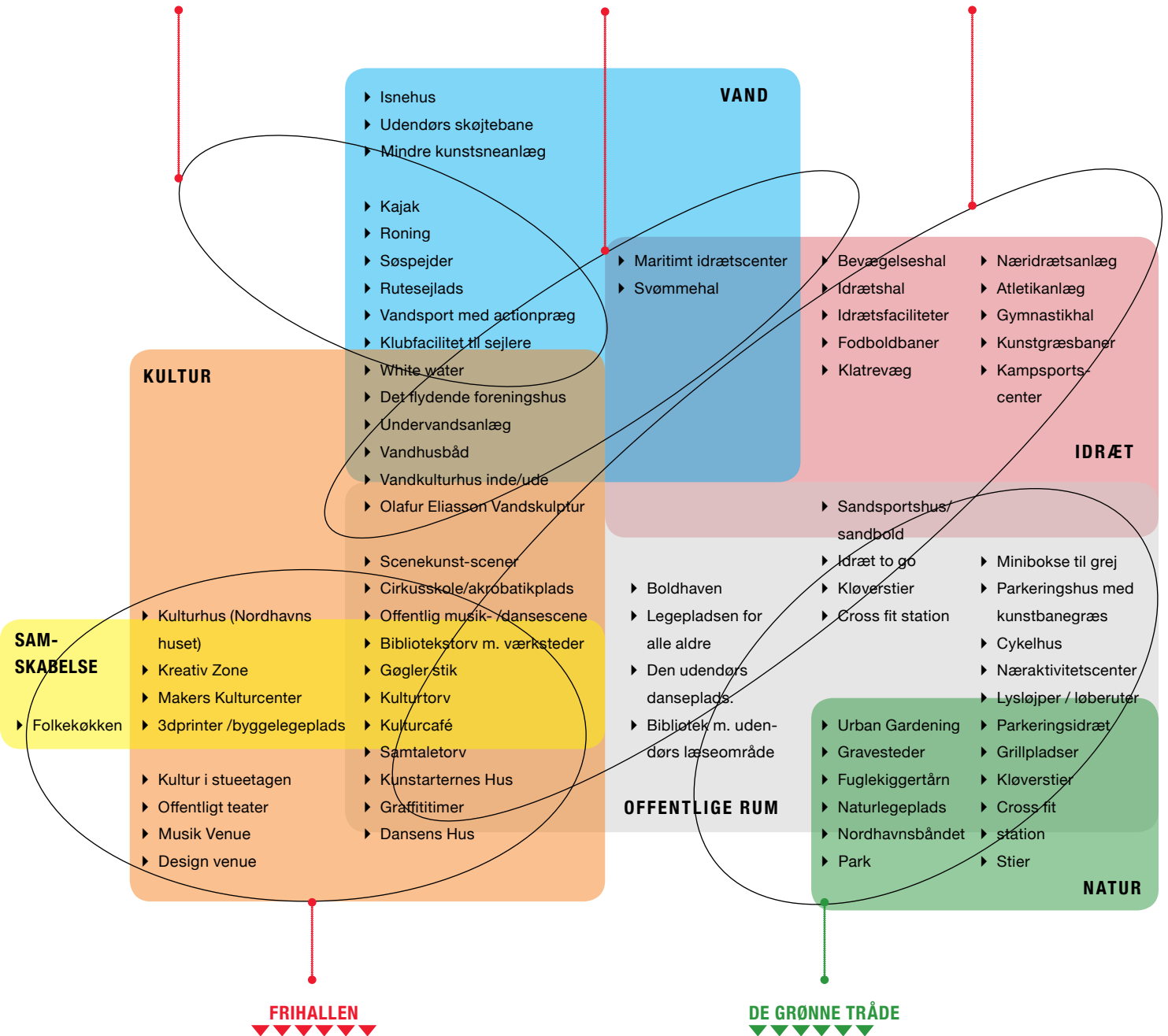
En helt ny type maritimt idrætscenter, der på en gang skaber rammer for aktiviteter på havet og skaber et inviterende og aktivt byrum.

SKUDEBADET

Et nytænkende havnebad og vandkulturhus for børn og voksne, der kombinerer inde og uden, vinter og sommer, 365 dage om året.

KULTUR & FRITIDSTORVET

En nyfortolkning af det klassiske bytorv, hvor idræt og kultur erstatter handel som bylivsgenerator. Kultur & Fritidstorvet vender bydelshuset på vrangen og skaber mødesteder og faciliteter til idræt og kultur i husene og på torvet.

FRIHALLEN

Et alternativt kulturhus og skabersted, hvor brugerne selv er medskabere og er med til at definere og udføre aktiviteter.

DE GRØNNE TRÅDE

Et samlende greb, der på en gang binder faciliteter sammen og spreder dem. Grønne sløjfer af stier, omveje, faciliteter og lommer til ophold, der kobler sig op på det centrale grønne loop og giver mulighed for aktivitet i det offentlige rum.

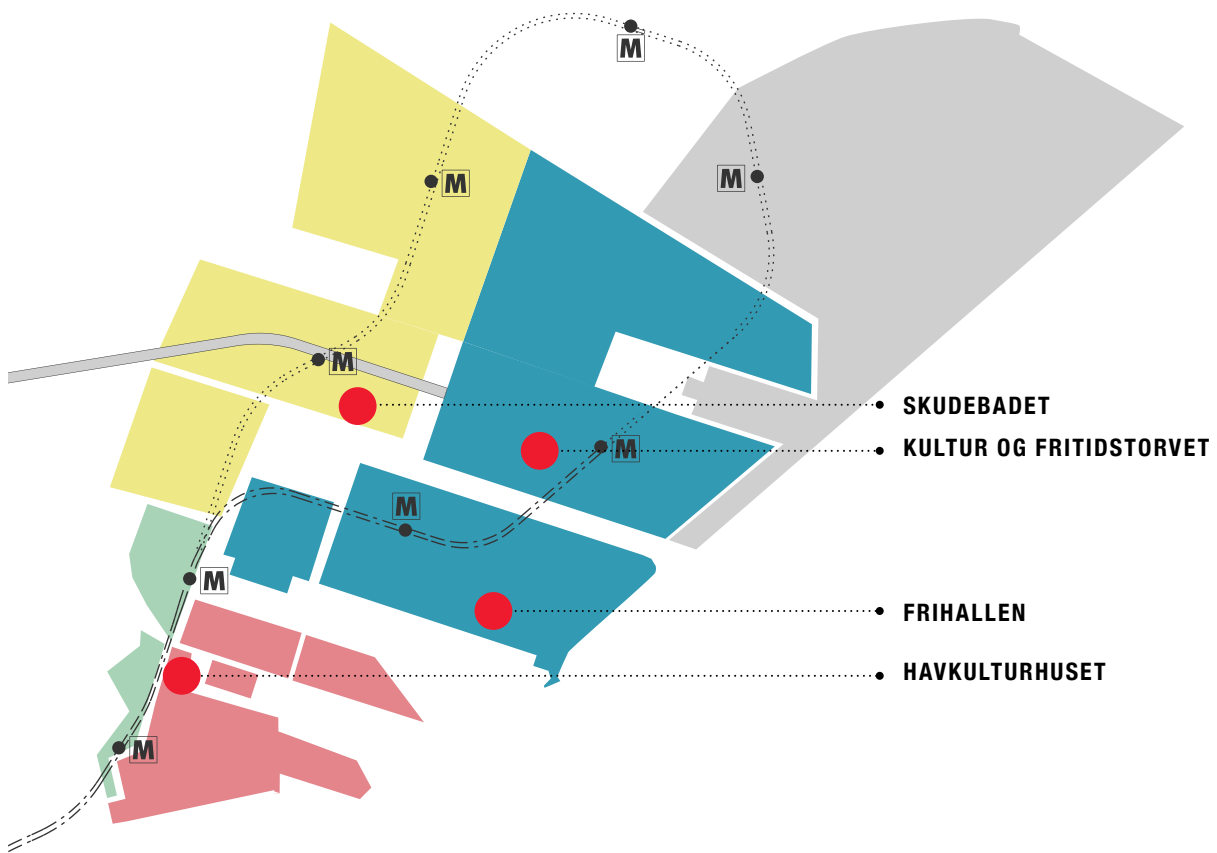
PLACERING OG TIDSHORISONT

Udviklingen af kultur- og fritidsfaciliteter må på en gang ske i nært samspil med den aktuelle etapeudvikling og se frem mod fremtidige etaper, så kultur- og fritidsfaciliteter fungerer som åbningstræk, når nye områder skal byudvikles. Samtidig skal hver etape kunne fungere som et kvarter i sig selv – så Nordhavn fra start bliver en levende bydel.

På den korte sigt, i indre Nordhavn, er forslag til placering af fyrtårnsprojekterne relativt præcis og defineret af, at der er udarbejdet lokalplan, solgt byggeretter og realiseringen af byrum og bygninger er i gang. I de ydre dele af Nordhavn er der i højere grad tale om at skitsere nogle muligheder og perspektiver, som kan tages med ind i fremtidig lokalplanlægning.

Udbygningen af Nordhavn er i fuld gang, og hvis visionen om, at kultur- og fritidsfaciliteter skal være driver for byliv i bydelen og være med til at profilere Nordhavn og tiltrække besøgende, er det nødvendigt løbende og tidligt i de enkelte etaper at afsætte areal og budget til kultur- og fritidsfaciliteter.

- Byudvikling / Etape I – 2010-2022
- Byudvikling / Etape II – 2020-2025
- Byudvikling / Etape III – 2020-2048
- Byudvikling / Etape IV – 2049

Fyrtårnsprojekter – placering og tidshorisont

IDÉKATALOG

KICKSTART-PROJEKTER

For at understøtte, at der her og nu skabes kultur- og fritidsfaciliteter, kan der iværksættes en række mindre kickstarter-projekter. Kickstarter-projekterne er katalysator for udviklingen af Nordhavn som levende bydel og kan være med til at sætte Nordhavn på det Københavnske landkort. Fælles for kickstart-projekterne er, at de etablerer en kultur- og fritidsfacilitet på en midlertidig placering i den første etape af Nordhavn. Med kickstart-projekterne modnes brugen af Nordhavn med aktiviteter og faciliteter, der senere kan flyttes til andre lokaliteter i Nordhavn. Princippet om kickstartere kan anvendes igen i de kommende faser af udviklingen af Nordhavn:

AQTIV - MULTIBANE PÅ VAND

Et midlertidigt vandsportsanlæg, der kan understøtte en bred pallet af vandsportsaktiviteter, både de nye og de traditionelle. Anlægget kan indrettes, så det også kan fungere som kulturelt samlingssted i den nye bydel og være med til at kickstarte idræts- og kulturlivet for indre Nordhavn, allerede imens byen bygges. Etablering af tidligt anlagte faciliteter gør det muligt allerede fra starten at bruge Nordhavns vand aktivt og styrke forbindelsen mellem beboerne i Nordhavn og beboerne i resten af København. Faciliteten kan udvikles, så funktionerne er permanente, men med mulighed for på et senere tidspunkt at blive rykket til Havkulturhuset.

PLACERING / På nordsiden af Redmolen
TID / 1. etape

IDRÆT TO GO

Planen for byudvikling af Nordhavn er langsigtet, derfor kræver faciliteterne i Nordhavn stor fleksibilitet. Idræt to go skriver sig ind i Nordhavns etapeudvikling ved at bestå af mobile faciliteter, der kan flyttes til andre steder, hvis området en dag skal bruges til et andet formål. Samtidig svarer Idræt to go på den voksende tendens inden for selvorganiserede idræt.

PLACERING / fleksibel
TID / 1. etape

FRIHALLEN VERSION 0.0

Som modning af Frihallen i perioden, indtil der kan byudvikles på Levantkaj, kan der skabes en mindre version af Frihallen med midlertidig placering i form af et containervæksted, hvor der er plads til kreative og kulturelle aktiviteter og det selvgroede.

PLACERING / fleksibel, kan rykkes rundt i forhold til byudviklingen.

TID / 1. etape

KULTUR I STUEN

Stueetager stilles til rådighed for kultur- og fritidsaktiviteter. Det vil både skabe liv i bydelen helt fra start i bygninger, der allerede er der, og være med til at modne lokale foreninger - siden kan aktiviteter og faciliteter rykkes til mere permanente placeringer, f.eks. Kultur & fritidstorvet. Mangfoldighed er nøgleordet på Århusgade, og der skal tilstræbes en synergi mellem alt fra keramikværkstedet til fodboldklubbens foreningslokale, så flere kan bruge de samme faciliteter.

PLACERING / fleksibel

TID / 2.etape. Kickstarter

IDÉKATALOG

FYRTÅRNSPROJEKTER

FYRTÅRNSPROJEKTER

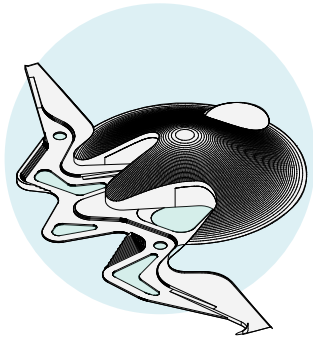
Fem fyrtårsprojekter er spydspidser for kultur og fritid i Nordhavn. Projekterne skal på en gang være driver for byliv og kan være med til at profilere Nordhavn, tiltrække besøgende og modne byudviklingen. Fyrtårsprojekterne sætter på hver deres måde Nordhavns særlige karakter og kvaliteter på spidsen i nytænkende kultur- og fritidsfaciliteter, der kombinerer funktioner på nye måder, så der skabes aktivitet hele året og hele dagen, inde og ude.

SKUDEBADET

Et nytænkende havnebad og vandkulturhus for børn og voksne, der kombinerer inde og uden, vinter og sommer, 365 dage om året

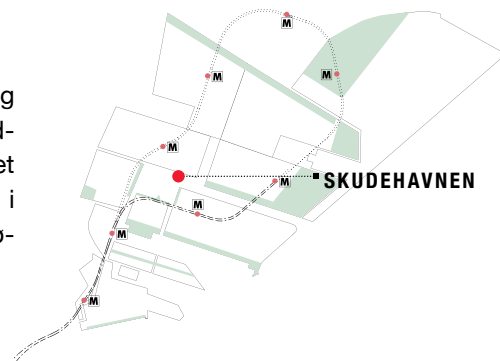

SKUDEBADET

Skudebadet er et nytænkende havnebad og vandkulturhus for børn og voksne, der kombinerer inde og uden, vinter og sommer, 365 dage om året. Skudebadet bygger videre på nærheden til vandet og skal sætte Nordhavn på landkortet - både for indbyggere og besøgende fra resten af København. Med bygningen skabes et offentlig, grønt byrum, som inviterer til ophold.

PLACERING

Skudebadet er placeret i Skudehavnen og vil være en generator for den tredje byudviklingsfase af Nordhavnen. Skudebadet skal integreres i De Grønne Tråde tidligt i processen, så beboere såvel som besøgende kan komme let til og fra.

TYOLOGI

I Skudebadet bliver svømmehal og havnebad til ét. Overgangen mellem inde og ude opløses, og som bruger af Skudebadet bliver man en del af bylivet i Nordhavnen, når man svømmer direkte ud i havnebassinet. Skudebadet er etableret i nær tilknytning til et grønt, rekreativt område, som flettes ind i det offentlige rum.

MÅLGRUPPE

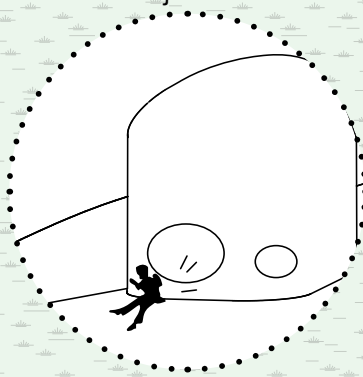
Skudebadet er både en facilitet til lokale indbyggere og foreninger og vil også tiltrække besøgende fra resten af København og regionen.

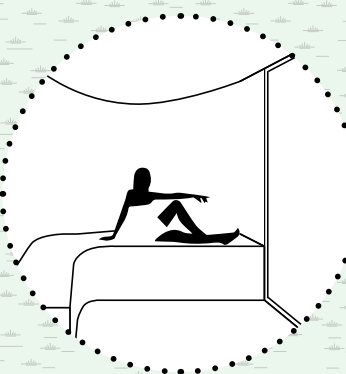

Rutsjebane

Sauna & wellness

Familie Omkl.

Omkl. mænd

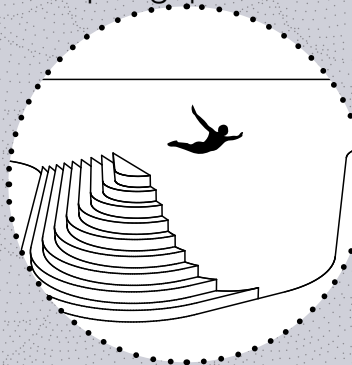
Klatre væg

Reception og cafe

Svømmebaner

Rampe

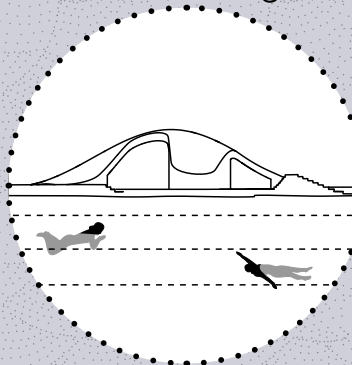
Udspringsplatform

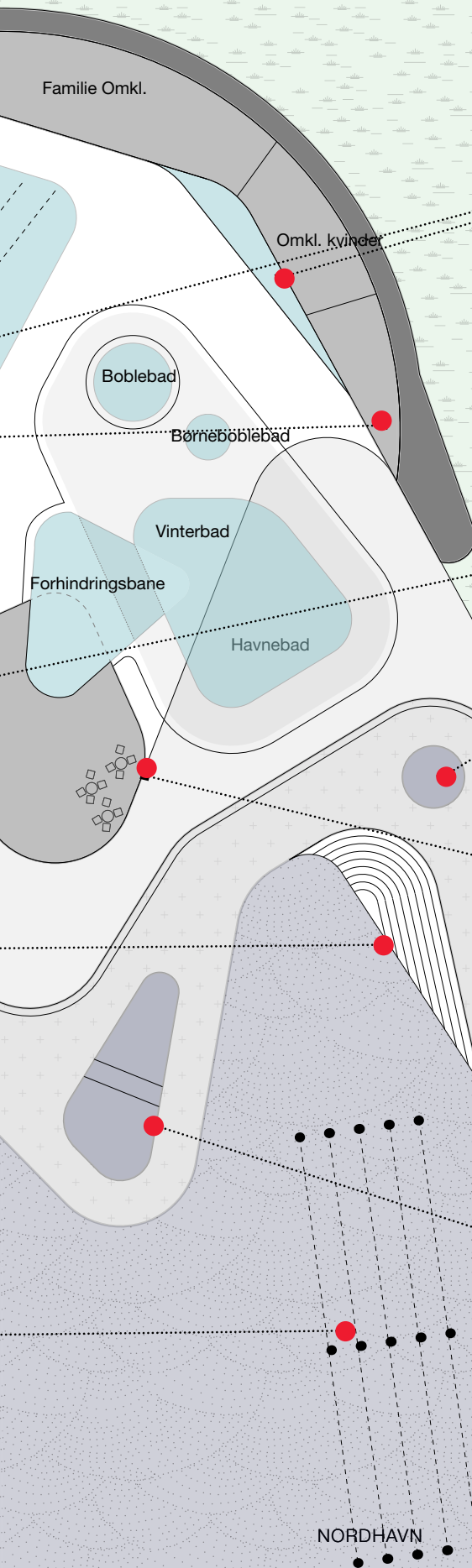

Rampe

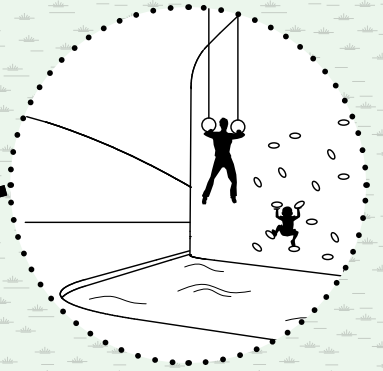
Undervandsleg

Havsvømning

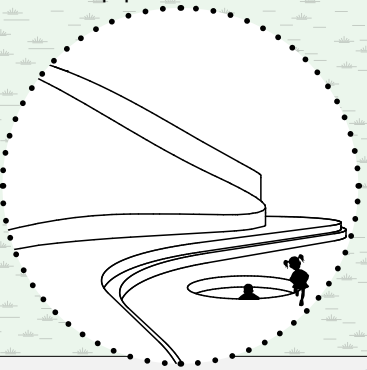

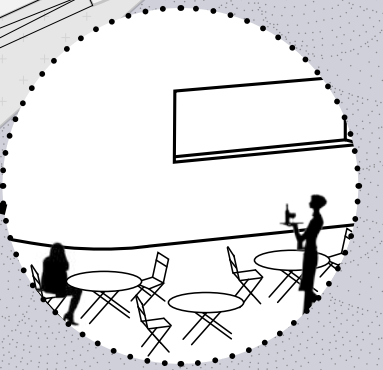
Klatring udspring & Tovbane

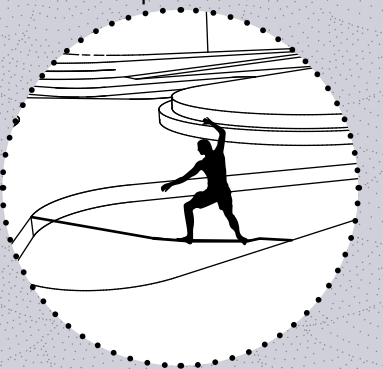
Soppebassin

Café / Restaurant & toiletter

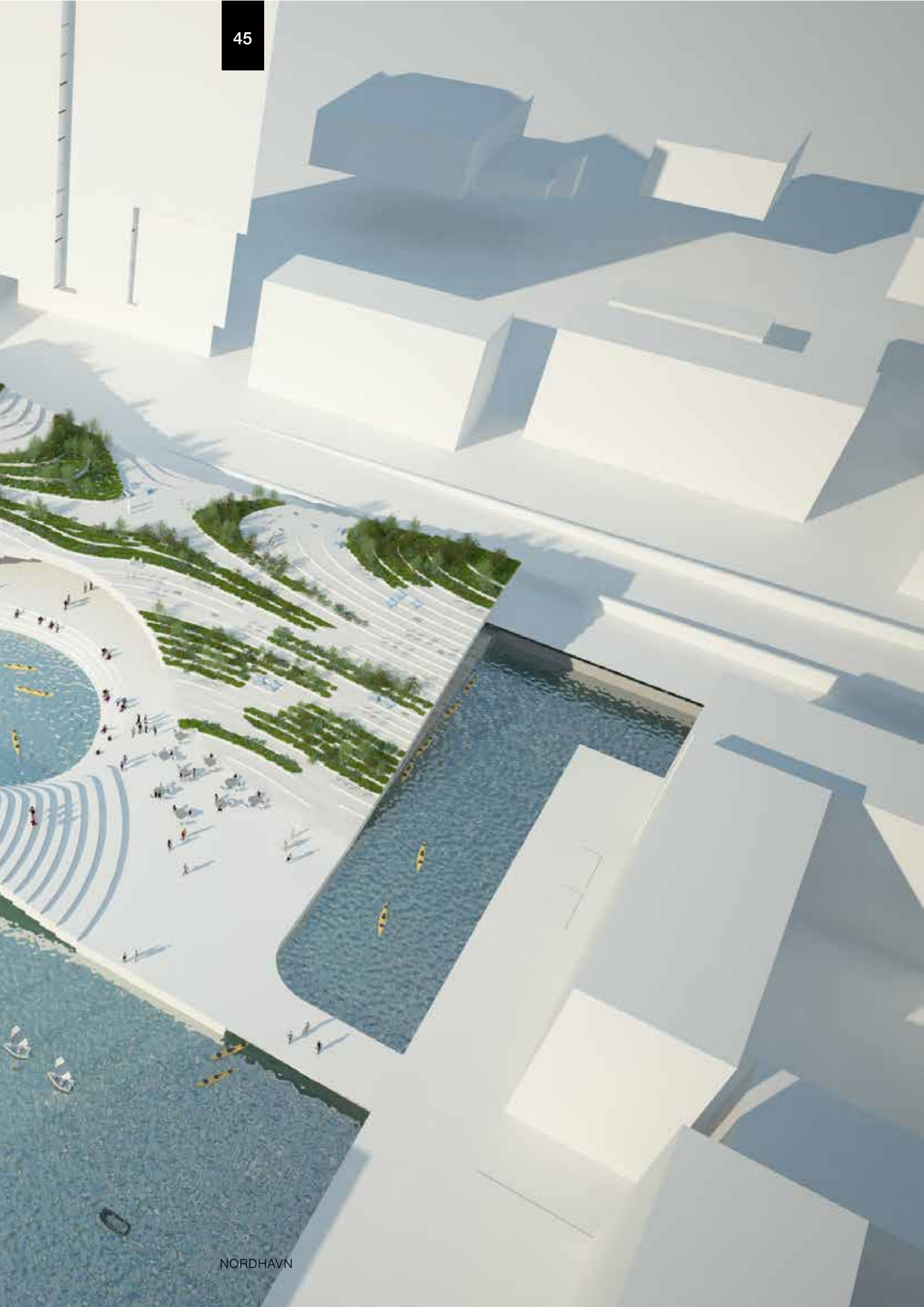
Gå på line

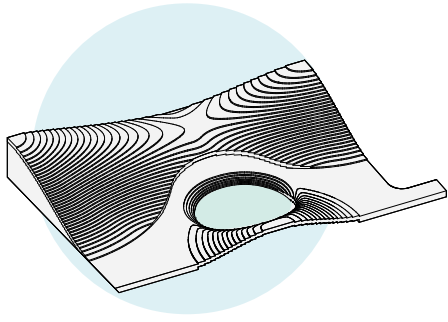

HAVKULTURHUSET

En helt ny type maritimt idrætscenter, der på en gang skaber rammer for aktiviteter på havet og skaber et inviterende og aktivt byrum

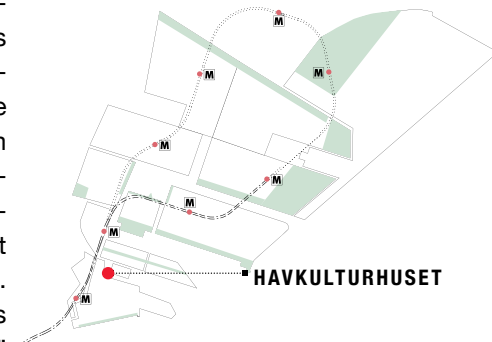

HAVKULTURHUSET

Nordhavns Havkulturhus er et nytænkende maritimt idrætscenter, der samler aktiviteter relateret til hav, f.eks. kajak, roning, vandsport, dykning og foreningshus. Havkulturhuset bygger videre på Nordhavns maritime kvaliteter og gør dem synlige i byrummet.

PLACERING

Havkulturhuset er placeret i lommevandet mellem Sundmolen og Århusgadekvarteret og giver dermed den attraktive plads tilbage til de offentlige byrum, ved at skabe et byrum på taget, hvor der ellers ville have været en smallere passage mellem metroen og en bygningskrop. Havkulturhuset kan – f.eks. med en midlertidig placering yderst på redmolen – være med til at kickstarte kultur- og fritidslivet i Nordhavn. Havkulturhuset er integreret i Nordhavns grønne infrastruktur – ”De Grønne Tråde” – så den gående, cyklende eller løbende naturligt ledes forbi og får indblik i havkulturaktiviteterne.

Havkulturhuset lægger sig i overgangen til vandet. Der vil blive anlagt slæbesteder og muligheder for at lægge til og sejle ud. Havkulturhuset indskrives sig også i det offentlige rum ved at være et hus man komme op på – fra taget ses den flotte udsigt over vandet til Trekroner fort.

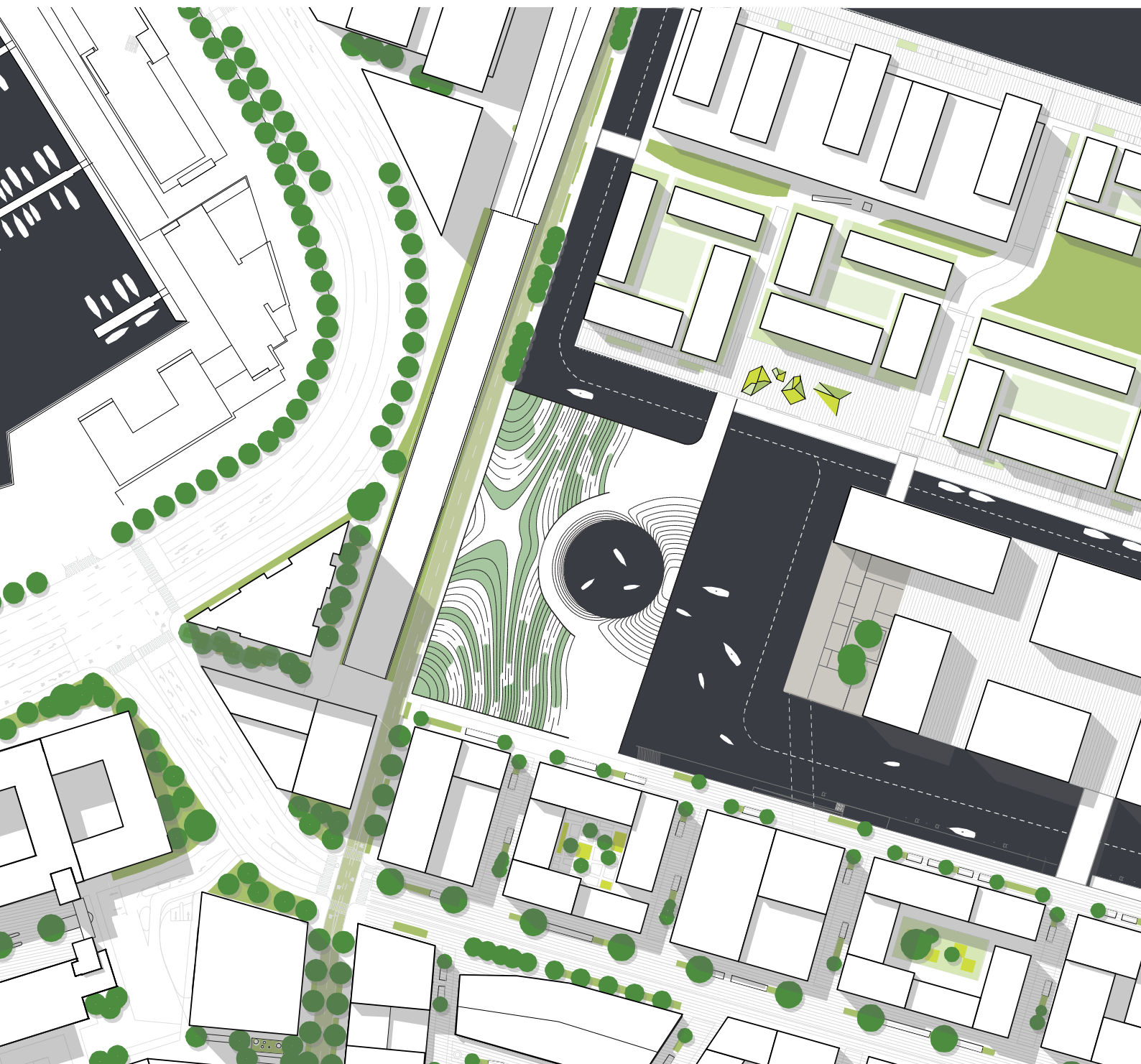

TYOLOGI

I havkulturhuset skabes en flydende overgang mellem land og vand og havet indrammes af en arena, som inviterer til ophold og bringer havet ind i byen med et åbent og centralt aktivitetsfyldt rum.

MÅLGRUPPE

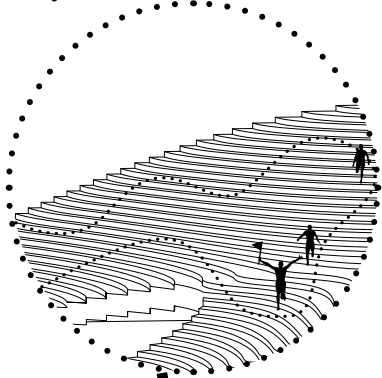
Havkulturhuset skal nå langt ud og være et nationalt pejlemærke for havkultur. Havkulturhuset rummer både foreninger og plads til kommercielle aktiviteter. Udover havrelaterede fritids- og kulturfaciliteter, kan huset også rumme andre publikumsorienterede faciliteter – f.eks. restaurant, mødelokaler, o.l..

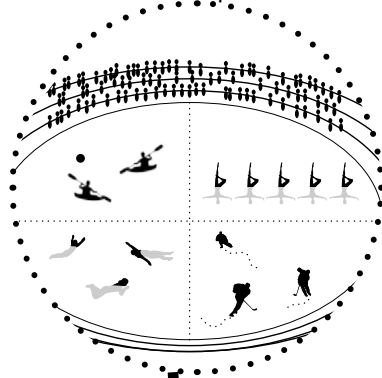

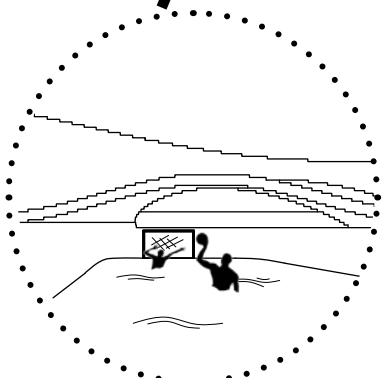
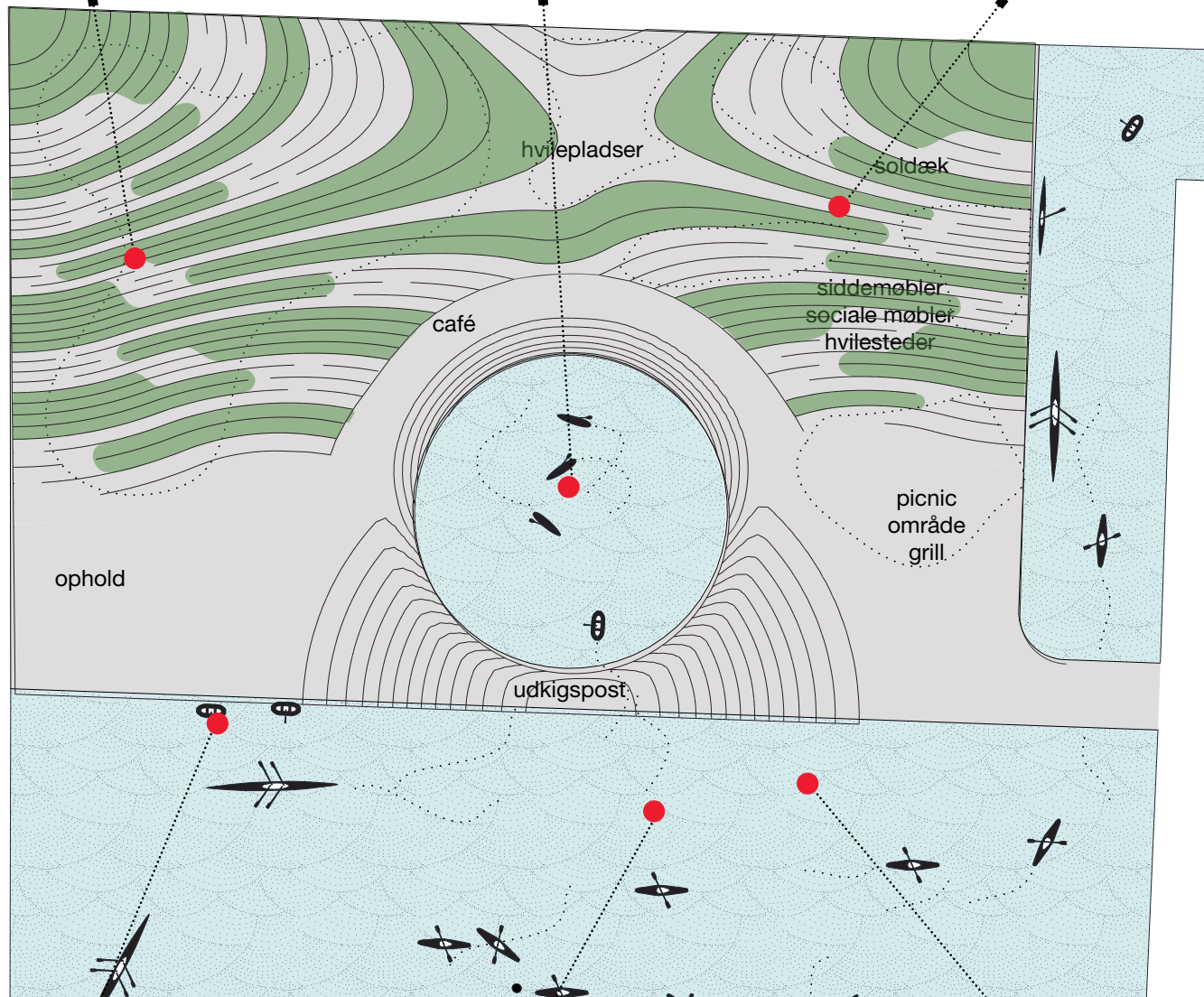
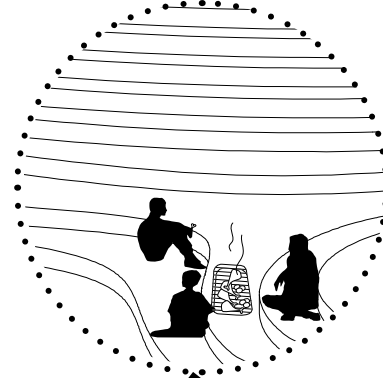
Forhindringsbane/
fysiske aktiviteter

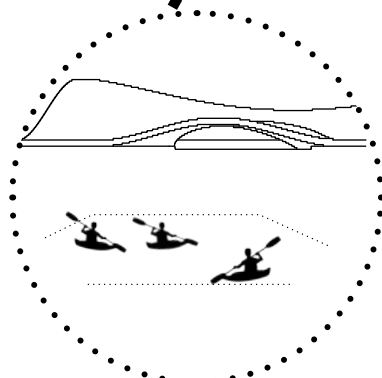
Multibane
til vandsport

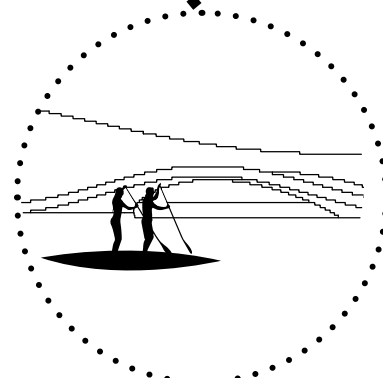
Grill &
sociale aktiviteter

Vand polo

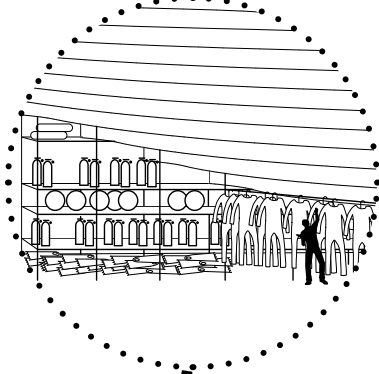

Kajakpolo

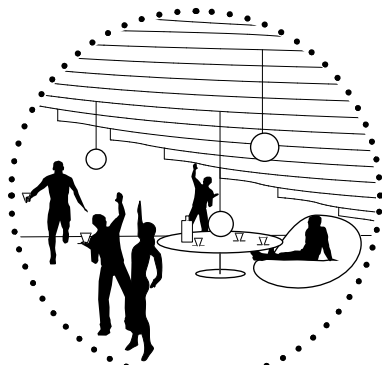

Stand-up paddle/
vand-yoga

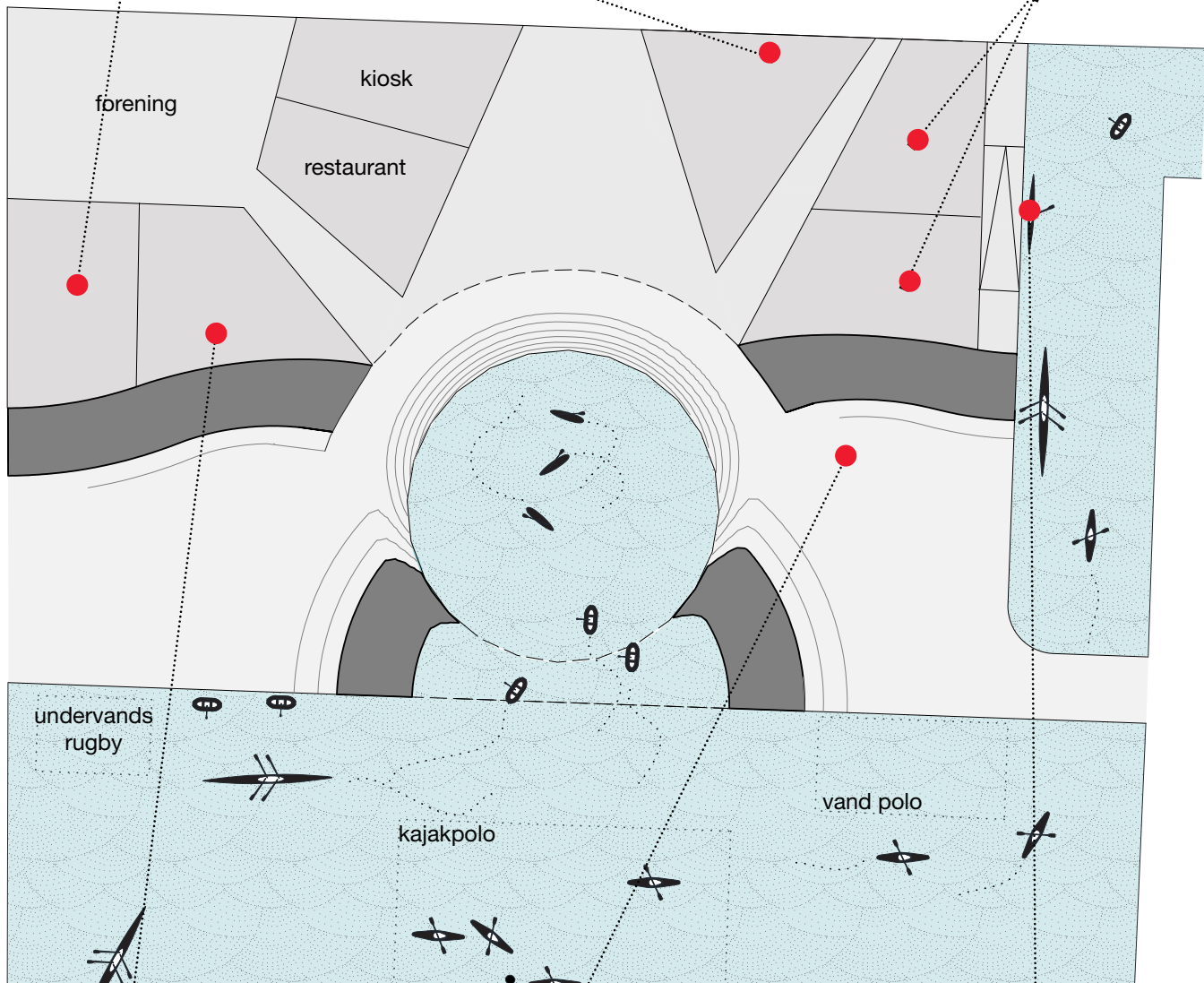
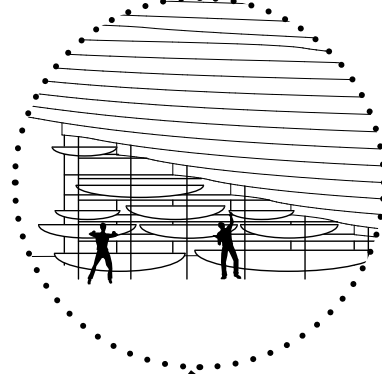
Lager
beklædning-dykning

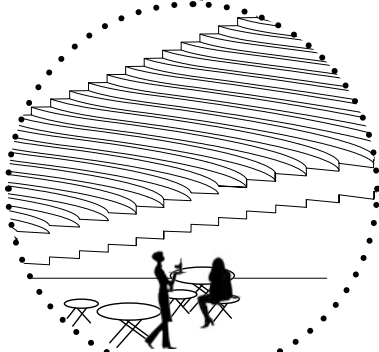
Klubhus

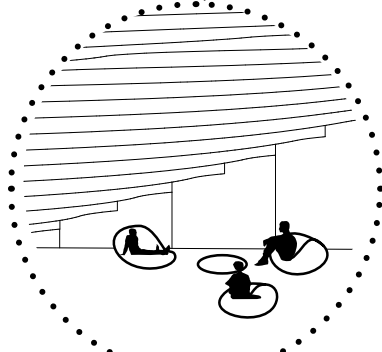
Lager
Kajakker både

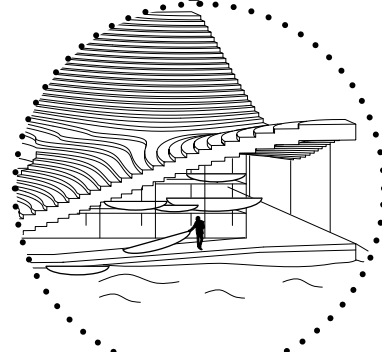
Cafe

Chill out zone

Lægge til og
sejle ud

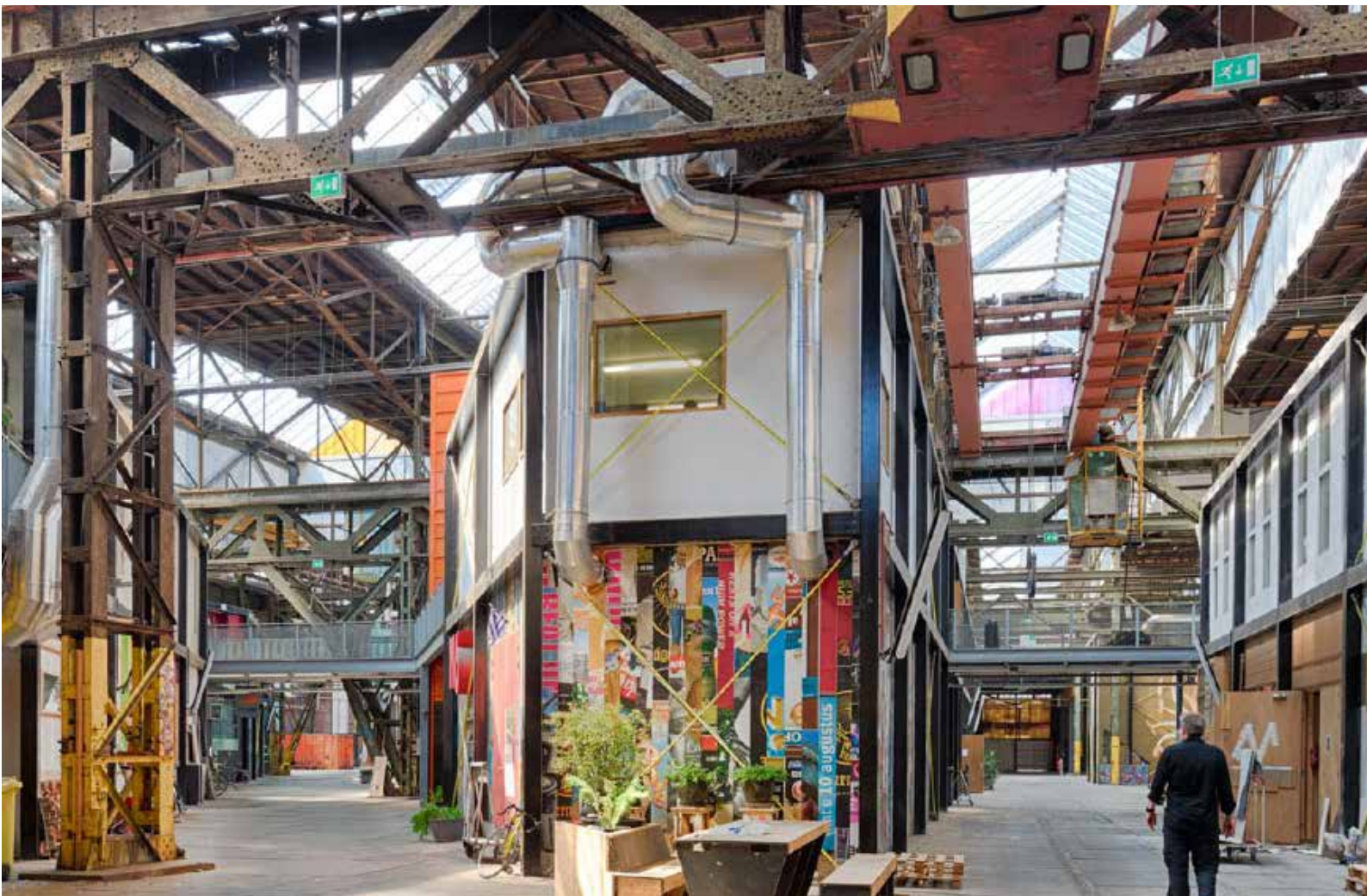

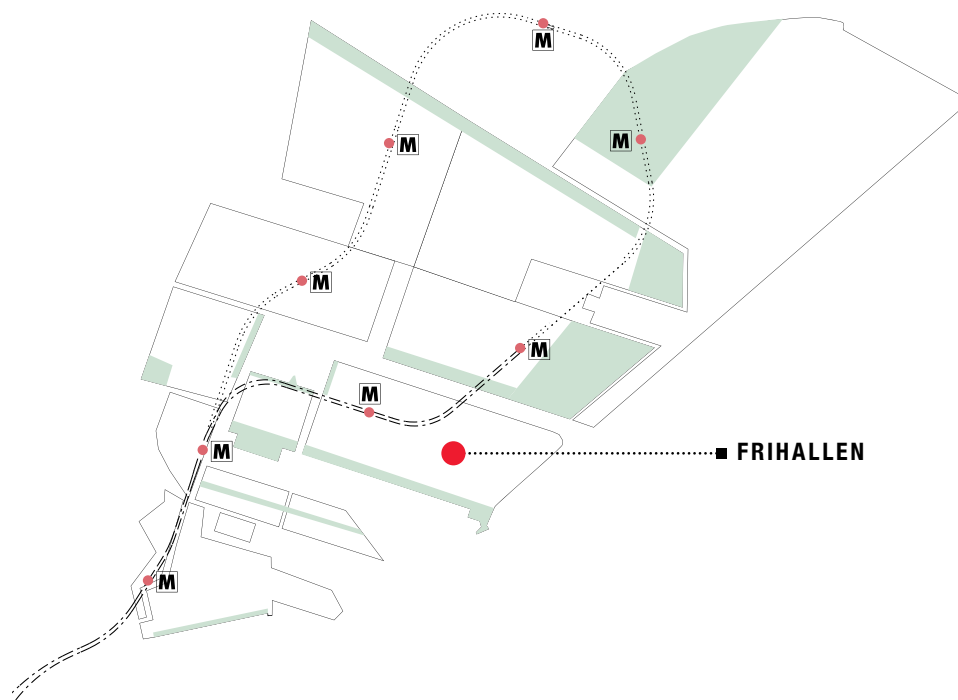
FRIHALLEN

Et alternativt kulturhus og skabersted, hvor brugerne selv er medskabere og er med til at definere og udføre aktiviteter.

Frihallen er et alternativt kulturhus. Det er på en gang et kulturelt væksthuse med værksteder til kulturelle iværksættere og et kulturhus for borgere - både børn, unge og voksne. Det er et frirum for det selvgroede - her er det op til brugerne selv at skabe den kultur, de ønsker. Hallens hjerte er en åben scene, hvor brugerne mødes på tværs af aktiviteter. Frihallen bygger videre på havneatmosfæren og tilføjer ny identitet og karakter.

PLACERING

Frihallen ligger på Levantkaj med vand på begge sider. Frihallen ligger, hvor den eksisterende containerterminal er, og bygger videre på det rå og det evigt foranderlige udtryk, som containerterminalen har.

TYOLOGI

Frihallen er en enkel og rå ramme med plads til det uprogrammerede og selvorganiserede. Bygningen bygger videre på Nordhavnens industrielle og rå karakter, f.eks. med haller, containere, porte, o.l.. Strukturen skal være fleksibel, så brugerne selv har mulighed for at bygge om og ud på faciliteterne.

MÅLGRUPPE

Frihallen er et skabersted - brugerne er kulturelle iværksættere, makers, kunstnere og lignende, men er også åben for den almindelige borger og kulturbrugere, der tager del i og inviteres ind i Frihallens kulturelle aktiviteter. Frihallen kan også rumme tilbud til unge.

FUNKTIONER

I hallen skal der, udover de individuelle værksteder, etableres en åben scene og et værksted i stor skala. En isoleret og opvarmet café sikrer aktivitet året rundt - og inviterer andre indenfor. Det kan overvejes at placere andre, mere etablerede kultur- eller fritidsfunktioner i Frihallen, som kan understøtte det mere selvgroede - f.eks. bibliotek og aktivitetshus for unge.

TID

Men sin rå og foranderlige karakter kan frihallen være åbningstræk i udviklingen af Levantkaj og være med til at tilføre området en ny karakter og funktion, der også har karakter som et regionalt fyrtårn.

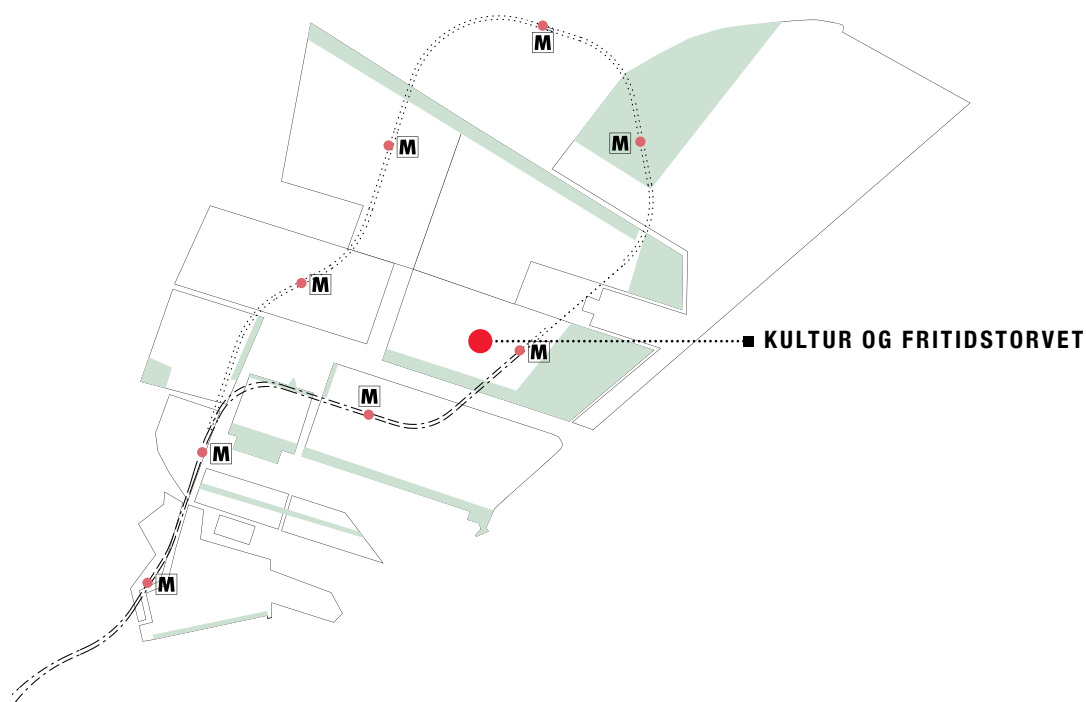
KULTUR & FRITIDSTORVET

En nyfortolkning af det klassiske bytorv, hvor idræt og kultur erstatter handel som bylivsgenerator. Kultur & Fritidstorvet vender bydelshuset på vrangen og skaber mødesteder og faciliteter til idræt og kultur i husene og på torvet.

Kultur & Fritidstorvet er et bydelshus vendt på vrangen. Et lokalt mødested bestående af både bygninger og udendørs rum til aktiviteter, som samler forskellige kultur- og fritidsaktiviteter og tilbud, der henvender sig til Nordhavns forskellige beboere. Torvet samler funktioner og understøtter det gode, levende hverdagsliv for bydelens beboere.

PLACERING

Kultur & Fritidstorvet skal være med til at generere byliv og mødesteder og skal placeres i et aktivt bymiljø.

TYOLOGI

Funktionerne rundt om torvet relaterer til hinanden, i en eller flere bygninger med transparens imellem. Der skabes et torv ved at trække funktioner ud i byrummet mellem bygningerne – f.eks. læsesal, træningsfaciliteter, legeplads. Gårdrummet kan være delvist overdækket og skaber læ og plads til forskellige funktioner og brugere.

MÅLGRUPPE

Kultur & Fritidstorvet er et lokalt mødested for Nordhavns beboere – ung som gammel.

FUNKTIONER

Samler f.eks. idræt og bevægelse, foreninger, bibliotek med plads til rekreative oplevelser, café, borgerservice og evt. også børneinstitutioner. Der skal tænkes i at skabe synergi mellem de forskellige faciliteter og funktioner – hvordan kan et idrætsfaciliteter f.eks. fungere både sammen med en børnehave og et bibliotek? Kultur & Fritidstorvet danner også ramme om events, mindre koncerter, loppemarkeder mm.- og etablerer sig dermed som et lokalt, kulturelt knudepunkt.

TID

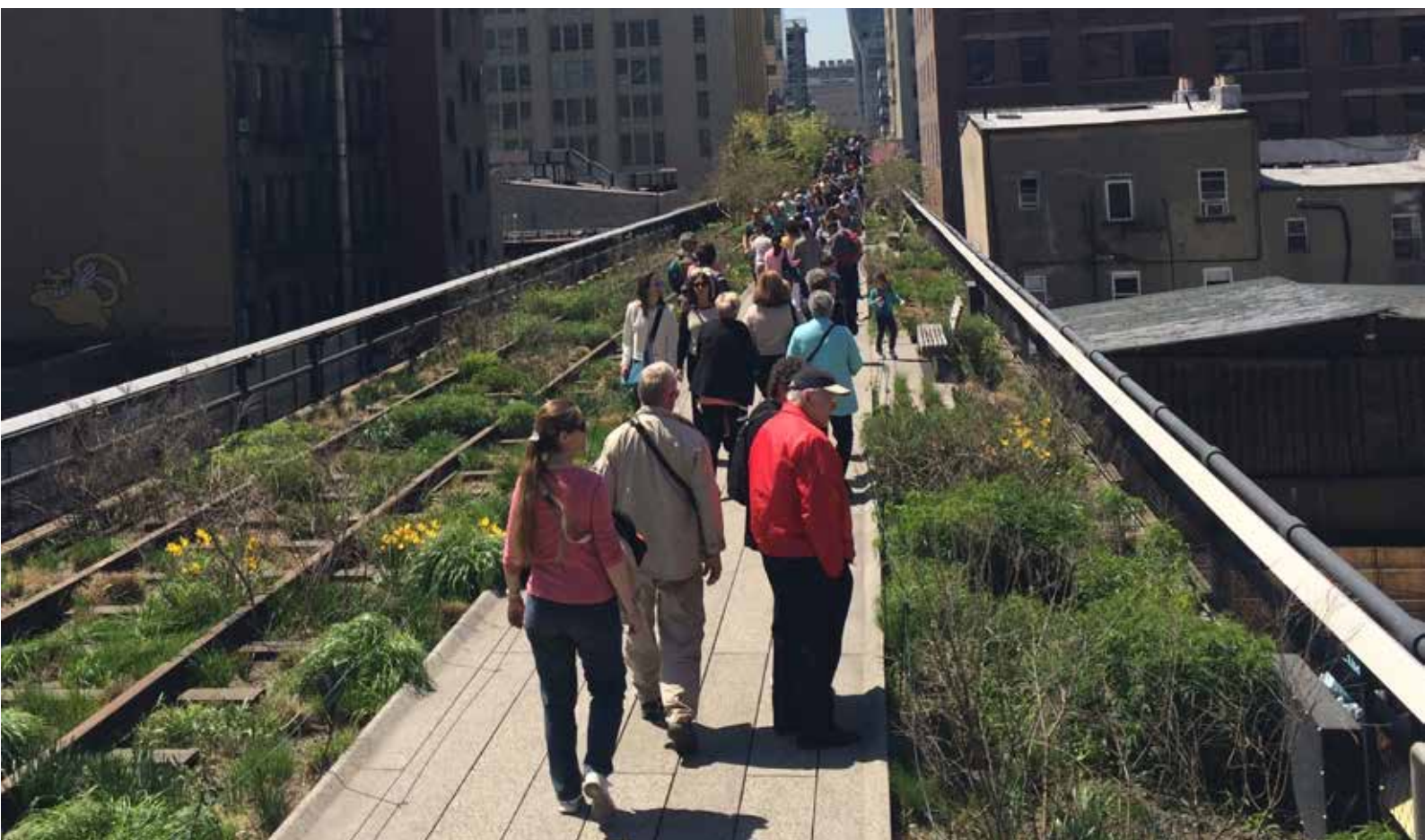
5-10 år, i sidste del af etape 2 eller som katalysator for byliv i starten af etape 3.

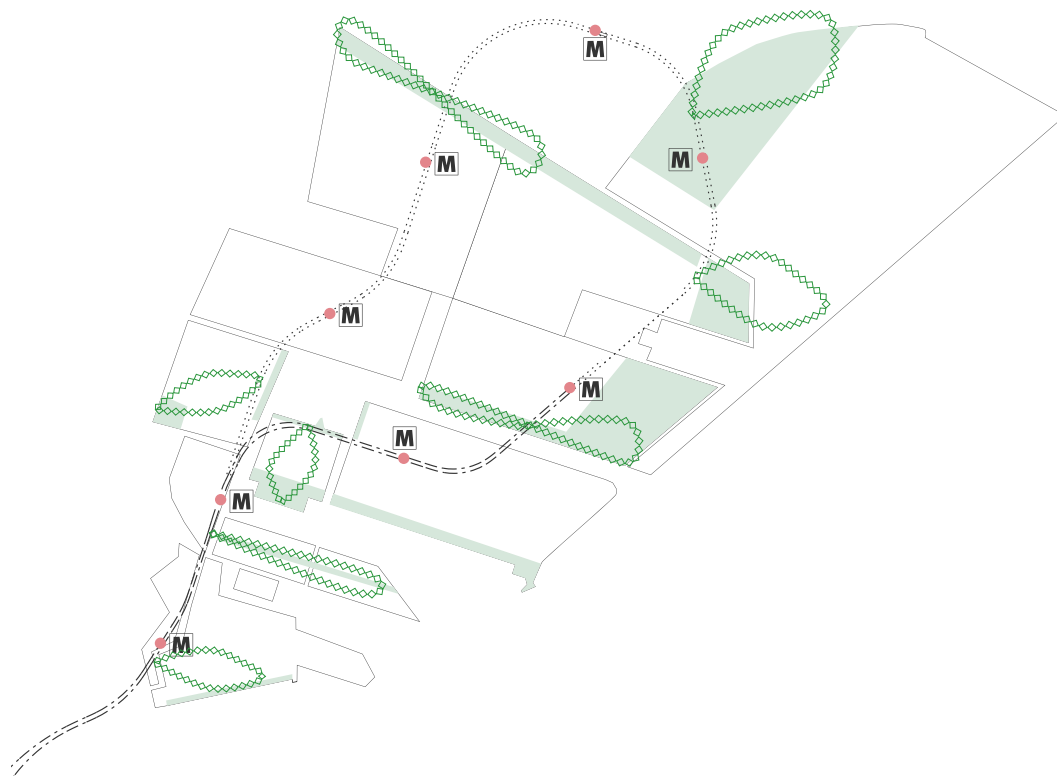
DE GRØNNE TRÅDE

Et samlende greb, der på en gang binder faciliteter sammen og spreder dem. Grønne sløjfer af stier, omveje, faciliteter og lommer til ophold, der kobler sig op på det centrale grønne loop og giver mulighed for aktivitet i det offentlige rum

De grønne tråde er et samlende greb, der på en gang binder faciliteter sammen og spreder dem. Grønne sløjfer af stier, omveje, faciliteter og lommer til ophold kobler sig op på det centrale grønne loop og giver mulighed for aktivitet i det offentlige rum. Samtidig binder de grønne tråde mere enkeltstående og specifikke faciliteter, der har en mere specifik brug og målgruppe, sammen. De grønne tråde griber både fat i tendensen til at dyrke idræt og bevægelse selvorganiseret og i parker, gader og grønne områder og skaber samtidig byliv, synlighed og møder mellem forskellige brugere.

TYOLOGI

De grønne tråde binder aktiviteter og faciliteter sammen og spreder dem i samme greb. Længs trådene er der parallelle forløb til f.eks. cykel, løbehjul, løb, skateboard osv. De grønne tråde møder havet og det blå bånd - og der skabes faciliteter i mødet som f.eks. bålpladser, slæbesteder, o.l.. Særlige kultur- og fritidsfaciliteter bindes sammen af de grønne tråde - f.eks. næridrætsanlæg, crossfit stationer, urban gardening, m.m.

MÅLGRUPPE

De grønne tråde er transit og ophold i samme greb - for alle der færdes i Nordhavn. Faciliteterne kan variere mellem forskellige målgrupper og nogle kan være specifikke, mens andre er mere fleksible i deres brug.

FUNKTIONER

Mindre faciliteter som grillpladser, slæbesteder, lysløjper og løberuter, naturlegeplads og crossfit stationer m.m. vil være de oftest forekommende steder på de grønne tråde.

TID

Trådene udvikles etapevis i takt med, at Nordhavn udvikles. Hver enkelt tråd udgør sit eget helstøbte forløb.

IDÉKATALOG

FACILITETER LANGS
DE GRØNNE TRÅDE

De grønne tråde er et samlende greb, der på en gang binder faciliteter sammen og spreder dem. Grønne sløjfer af stier, omveje, faciliteter og lommer til ophold kobler sig op på det centrale grønne loop og giver mulighed for aktivitet i det offentlige rum. Samtidig binder de grønne tråde mere enkeltstående og specifikke faciliteter, der har en mere specifik brug og målgruppe, sammen. De grønne tråde griber både fat i tendensen til at dyrke idræt og bevægelse selvorganiseret og i parker, gader og grønne områder og skaber samtidig byliv, synlighed og møder mellem forskellige brugere.

NÆRIDRÆTSANLÆG

Næridrætsanlæg gør bevægelse og leg til en naturlig del af det offentlige rum og giver Nordhavns beboere mulighed for at dyrke idræt 24/7. Næridrætsanlægget henvender sig til de lokale beboere og er derfor også fortrinsvis placeret i bolignære områder. Næridrætsanlægget sammenfletter forskellige funktioner: en multibane til boldspil, sociale opholdsrum, grønne rum samt bevægelses- og legerum, så der skabes størst mulig synergi mellem aktiviteterne. Næridrætsanlæggene skaber nye bevægelses- og samværsformer langs De Grønne Tråde og Det Grønne Loop. Det første næridrætsanlæg kan etableres ved Trælaskaj og være med til at skabe et attraktivt byrum i det grønne rum langs med metrohøjbanen.

PLACERING/ Langs den grønne infrastruktur. 1. næridrætsanlæg kan etableres ved Trælaskaj
TID/ Første næridrætsanlæg etableres i 1. etape

STREETFACILITETER

Streetfaciliteter skal støtte kulturen omkring skateboarding, bmx og grafitti. Streetfaciliteter kan forholdsvis hurtigt etableres, og de er i høj grad med til at skabe liv og mangfoldighed i bybilledet. Faciliteterne kan flettes ind som en del af de Grønne Tråde, og det arkitektoniske udtryk kan bygge på den rå, industrielle havneæstetik, som Nordhavn allerede er rig på.

PLACERING / Flexibel, men f.eks. Levantkaj Vest
TID / 1./2. etape

URBAN GARDENING

En urban landbrugskultur vil støtte op om Nordhavns bæredygtige profil, skabe rekreative værdier i nærområdet, liv i byrummet og sammenhold. Etablering af nem adgang til vanding, drivhus, redskabsskure og mindre foreningslokaler skal hjælpe de selvorganiserede fællesskaber på vej. Faciliteterne kan placeres flere steder i Nordhavns Grønne Tråde, så forbipasserende naturligt ledes forbi haverne og dermed også får glæde af det dyrkede.

PLACERING/ I overgangen mellem by og natur, og som oaser i bydelen.

TID/ Kan anlægges allerede i 1. etape. Kan have midlertidige placeringer

LYSLØJPER OG LØBERUTER

Motionsløb er danskernes fortrukne motionsformer – og som en grøn by tæt ved vandet rummer Nordhavn de herlighedsværdier, der skal til at skabe et gode løbeområder. Ruterne kan indeholde forskellige udfordringer og mulighed for variation - op af bakke, trapper, hop, m.m. som kan være med til at gentænke lysten i løbet. Løberuter kan formidles med rutekort, skilte og lysløjper og understøttes med muligheder for opbevaringsskabe, vand og toiletter. Lysløjperne gør det muligt at løbe hele døgnet og det meste af året. Løberuter er en integreret del af De Grønne Tråde.

PLACERING / De Grønne Tråde

TID / kan etableres i flere etaper

BOLDHAVER

Fodbold er den mest populære motionsform blandt børn og unge. Boldhaverne kan både være små oaser af aktivitet i grønne områder, eller omdrejningspunktet i et byrum, hvor man som forbigående kan observere den legende sport. Boldhaver er udendørs baner til blødere boldspil, og kræver derfor ikke ligeså meget plads som en almindelig fodboldbane. Boldhaverne kan kobles med skoler og dagsinstitutioner og på den måde både udgøre et facilitet til institutionens børn og unge og et offentligt rum. Når boldhaverne lægges i forbindelse med de grønne tråde, vil man nemt kunne komme til og fra.

PLACERING / Fleksibel

TID/ fra 1. etape, f.eks. ved Levntkaj Vest, kan gentages flere steder

CROSSFIT STATIONER

Udendørs crossfitstationer som en integreret del af De Grønne Tråde er med til at skabe et levende bybillede. Crossfit stationerne gør det let tilgængeligt at dyrke den stadigt voksende sport og kan placeres forskellige steder i Nordhavn i forskellige udformninger. Stationerne kan placeres i forbindelse med andre faciliteter, så forskellige grupper møder og ser hinanden. Overvej at kombinere Crossfit stationerne med idræt-to-go konceptet, så stationerne kan flyttes i takt med, at Nordhavn vokser frem.

PLACERING / De Grønne Tråde

TID / fleksibel

DANSENS PLADS

Dansens Plads er et udendørs rum til dans og musisk bevægelse. Pladsen er fortrinsvis målrettet den selvorganiserede dans. Faciliteten skal styrke den umiddelbare glæde ved at danse og synliggøre dansen i det offentlige rum. Dansens Plads vil også kunne bruges til yoga, tai-chi, gymnastik, akrobatik og andre lignende aktiviteter. Passende belægning og gøglerstik vil være forudsætninger for pladsens anlæggelse.

PLACERING / I aktivt bymiljø

TID/ Evt. 2. etape eller 3. etape

LANDSKABSPARK

Rundt omkring i Nordhavn dominerer i dag den lidt rå havnenatur. En landskabspark af industrilandskab og natur tager den atmosfære med ind i fremtidens Nordhavn - en vildt voksende, rå oase i spændingsfeltet mellem havnemiljø og natur. Landskabsparken er både et rekreativt og templativt refugium med en bred appel til mange målgrupper, og kan etableres med enkle greb: Det rå landskab hjælpes på vej - ukrudet skal plejes - og et stisystem skal beskytte naturen og gøre den nemmere tilgængelig.

PLACERING / Områder omkring Skudehavnen og på f.eks. holm 16 og 17 har i dag denne type natur.

TID/ fra 3. etape

BILAG

KILDER

En række forskellige aktører har været involveret i udviklingen af kultur- og fritidsplanen:

Interview og workshops

Følgende aktører har været inddraget i interview og/workshop:

- ▶ Mads Kamp Hansen Fritidschef, Københavns Kommune
- ▶ Ketil Folmer Tornhøj Christensen, specialkonsulent, Københavns Kommune
- ▶ Bo Vestergaard Madsen, analysechef, Lokale og Anlægsfonden
- ▶ Anna Hassel, arkitekt, Lokale og Anlægsfonden
- ▶ Rita Justensen, chef for planlægning og arkitektur, By og Havn
- ▶ Rikke Faaborg, udviklingschef, byliv, By og Havn
- ▶ Mogens Holm, Leder, Kultur Østerbro
- ▶ Søren Hemmingshøj, Idrætsforum København
- ▶ Per Vandrup, Spejdersamrådet København

Østerbro Lokaludvalg har desuden kommenteret på et udkast til planen.

Advisory board

Advisory boardet har mødtes 2 gange i processen. Advisory boardet har været med til at inspirere, udfordre og kvalificere arbejdet med udviklingsplanen ud fra hver deres perspektiv. Advisory boardet har bestået af:

- ▶ Rikke Faaborg (By og Havn)
- ▶ Tina Saaby (Stadsarkitekt Københavns kommune)
- ▶ Jens Kvorning (Kunstakademiets Arkitektskole)
- ▶ Kristoffer Lindhardt Weiss (Dagbladet Information)
- ▶ Jesper Kofoed-Melson (GivRum)
- ▶ Anders Ojgaard (Magasinet Kbh)
- ▶ Annette Holmberg (Skabelonloftet)
- ▶ Kenneth Balfeldt (Kunstner)
- ▶ Marie Stender (SBI)

Materiale

Følgende rapporter og planer ligger til grund for udviklingen af kultur- og fritidsplanen:

Nordhavn, udviklingsstrategi, 2009, By & Havn i samarbejde med COBE, SLETH, Polyform, Rambøll

Nordhavnen, fra ide til projekt, århusgadekvarteret, august 2012, By & Havn i samarbejde med COBE, SLETH, Polyform, Rambøll

Nordhavnen, Byrums og bebyggelsesplan, marts 2010, By & Havn i samarbejde med COBE, SLETH, Polyform, Rambøll

Lokalplan for Århusgadekvarteret

Lokalplan for Århusgade Vest

Lokalplan for Trælastholmen

Lokalplan for Levantkaj Vest

Danskernes motions- og idrætsvaner, februar 2011, Idrættens Analyseinstitut

Grundlag for Kultur og fritid i Indre Nordhavn, januar 2014, By og Havn

Forventet udbygningstakt i Nordhavnen, december 2014, By og Havn